
LETO XXIII.

APRIL 1974

MISLI

(Thoughts)

MESEČNIK ZA VERSKO
IN KULTURNO ŽIVLJENJE
SLOVENCEV
V AVSTRALIJU

*
USTANOVLJEN LETA 1952

*
Izdajajo slovenski frančiškani

*
Urejuje in upravlja
Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.
19 A'Beckett Street, KEW,
Victoria, 3101. Tel.: 86 7787

*
Naslov: MISLI
P.O. Box 197, Kew, Vic., 3101

*
Letna naročnina \$4.00
(izven Avstralije \$5.00)
se plačuje vnaprej

*
Rokopisov ne vračamo
Dopisov brez podpis
uredništvo ne sprejema

*
Tiska: Polyprint Pty. Ltd.,
7a Railway Place, Richmond,
Victoria, 3121

KOGAR ZANIMAJO DOKUMENTARNE KNJIGE
za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda
(1941—1945), lahko pri MISLIH naroči sledeče knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (iz-
java prič o teharskih dogodkih 1945) — Cena 50 cen-
tov.

PRAVI OBRAZ OSVOBODILNE FRONTE (II. in
III. del) — Zbral Miha Marijan Vir, Argentina — Ce-
na vsake knjige \$1.50

ODPRTI GROBOVI (II., III. in IV. knjiga doku-
mentov) — Zbral Franc Ižanec, Argentina — Cena
vsake knjige \$2.—

BELA KNJIGA (izdana v ZDA) prikazuje razvoj
1941—1945 ter vsebuje 10.000 imen v tem obdobju
pobitih Slovencev ter vrnjencev iz Vetrinja. Cena \$5.—

Danes je vse to že zgodovina in jo je vredno iz vseh
virov trezno prebrati in presojeti, četudi domovina
te prilike ne daje niti študentom. Za nekoga, ki je
študiral doma in ga snov zanima, knjige nudijo lepo
priliko spoznati dobo tudi z druge strani.

VSEBINA

V novo življenje — stran 81

Pesem vstajenja — Ivan Cankar — stran 82

Jutro — L.O. — stran 82

Bodimo Slovenci — vedno in povsod! — Iz "Svobodne Slovenije"
— stran 84

Stricu v spomin — Ambrožičevi, Kanada — stran 86

Kriza energije — Tomaž Možina, B. Econ., Sydney — stran 87

Kaj je misticizem — Lentov Lenč — stran 88

Prva velika noč v tujini — Leon Kristanc — stran 89

Moj "intervju" — p. Bazilij — stran 90

Izpod Triglava — stran 93

P. Bazilij spet tipka — stran 94

V času obiskanja (Doba Jezusovega rojstva) — stran 96

Naše ledene dobe (Geološka katastrofa — slovenska krasota, VI.)
— Stanko Ozimič, B.Sc. (Geology) — stran 98

Naša prisotnost v Nazaretu — Urednik — stran 100

Pamet se je odprla (povest-nadaljevanje) — P. Bernard — stran 101

Kdo si lasti pravico nad mrtvimi? — stran 101

Naše nabirke — stran 103

Izpod sydneyjskih stolpov — p. Valerijan — stran 104

Z vseh vetrov — stran 106

Kotiček naših malih — stran 108

Križem avstralske Slovenije — stran 109

NAROČI IN BERI!

PAPEŽ JANEZ DOBRI (življenjepis) — cena 75
JEZUSOVO ŽIVLJENJE (François Mauriac) —
na \$1.—

MATI MLADIH CERKVA (Franc Svobljak) —
50 centov.

PLAMTEČI OGENJ (življenjepis W. Hünermann
o Piju X.) — cena 75 centov.

KNJIGA O INDIJANCIH — Njih življenje in
vade zanimivo opisuje škof Friderik Baraga. Cena
dolar.

ZADNJI DNEVI JERUZALEMA (Svetovnoznanstveni
man J. Spillmanna) — Cena \$1.50

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod
pera KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji
in po vojni) — Cena vseh treh delov je s poštnimi
vred \$7.—

PASTIRJEV GLAS V TUJINI (I. del) — Zbral
pisem, govorov, pridig, duhovnih misli in člankov
kojnega škofa dr. G. Rožmana zdomcem. — Cena \$2.—

Priporočamo tudi angleško knjigo (črna izdaja)
SHEPHERD OF THE WILDERNESS. Življenjepisi
povest o Frideriku Baragu je napisal Američan
Bernard J. Lambert. Bila bi lep dar vsakomu avstralskemu
skemu prijatelju. Cena en dolar.

V novo življenje

VELIKA NOČ je tu — vesela, veličastna in nadvse zmagoslavna pesem življenja. Spomin na tisto prvo velikonočno jutro, ko je grob za Kalvarijo ostal prazen, kakor je ostal prazen križ na vrhu hriba. Očvaljen kamen, povoji, preplašena straža...

A vse to govori tudi o prestanem trpljenju, brez katerega bi ne bilo velike noči. Šele velikemu petku je sledila velika nedelja. Brez smrti, ki je tako strašno zagospodovala s križa in njegovo nedolžno žrtvijo, bi tudi ne imeli veličastnega vstajenja.

**“Smrt in življenje sta se borila
v prečudnem dvoboju:
Gospod življenja je umrl —
a živ zdaj kraljuje!...”**

Tako čudovito opeva velikonočna hvalnica ta do-godek z nekaj pesniškimi besedami. Vsa velikonočna radost vernika diha iz nje. V tej radosti vsi križi življenja dobijo popolnoma nov smisel in večno vrednost, vsak “zakaj” in “čemu” nujno odpadeta. Poživljeni in ohrabreni smo z zavestjo, da je trpljenje le časno, zmagoslavje vstajenja pa večno. Veliki petek našega življenja ni več le neznošno breme, ki mu ne vidimo konca: sledila mu bo velika nedelja, ko bo naša vera poplačana s poveličanjem. Kako lepše je živeti s to vero v srcu, kako lažji so naši križi, kako svetlejši je mrki in hladni svet okrog nas!

“Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel, tudi če umrje; in kdor koli živi in v me veruje, vekomaj ne bo umrl” (Jan 10, 25—27). Čudovite Jezusove besede tolažbe za nas vse. S svojim vstajenjem jim je dal božje potrdilo resničnosti.

Velikonočni prazniki! Vesela pesem Aleluja! Toliko tradicionalne zunanosti, ki pa lahko ubije duha in

vsebinsko, če ne znamo več vlti tudi zunanostim duhovnega pomena. Slovenci si velikonočnih praznikov ne moremo zamisliti brez pirhov. Otrokom in starim, fantom in dekletom, prav vsem so velikonočni pirhi v veselje. Pa imajo tudi pirhi globok pomen. So simbol novega življenja in milosti, ki nam jih je prinesel od mrtvih vstali Kristus. Kakor iz jajca vzklije novo življenje, tako je tudi iz groba, iz katerega je Kristus vstal, vzkliko novo življenje. Največja milost velike noči je prav ta, da je Jezus premagal smrt in nam dokazal, da večno življenje čaka tudi nas. Dvignil nas je nad snovnost, nad vse zemeljsko in minljivo. Zato moramo iskati **“kar je zgoraj, kjer je Kristus”**, kot je Kološane navduševal sveti Pavel in s svojo apostolsko besedo navdušuje tudi nas.

Iskati **“kar je zgoraj”** pa se pravi resnično doumeti veliko noč kot praznik sprave med nami in Bogom, **“postrgati stari kvas in postati novo testo”**. Velika noč je praznik očiščenja, saj je brez te naše dobre volje tudi trpljenje velikega petka zaman in milost vstajenja mrtva. Potem so vsi pirhi in potica in gnjat in boljša obleka brez vsebine, le prazna znamenja velikonočnega veselja in milosti. Velika noč bo šla mimo in nam ne bo prinesla ničesar — pustila nas bo prazne pri vsem svojem duhovnem bogastvu.

Nikar tako! Novo življenje naj vzklije tudi v naših dušah! Oglasi naj se vesela pesem našega lastnega vstajenja, ki bo dala tudi našemu tuzemskemu življenju smisel in pomen. Tako bomo lažje prenašali svoje velike petke, ob misli na veliko nedeljo vstajenja, ki čaka tudi nas!

Gospod je vstal! Aleluja! — Vstanimo z Njim še mi!

Pesem vstajenja

Luč je in Bog je, radost in življenje!
Svetlejši iz noči zasije dan!
Življenje mlado vre iz starih ran
in iz trohnobe se rodi vstajenje.

V nečisto noč, v sramoto in ihtenje
zapel je glas od angelskih poljan —
en žarek je iz večnosti poslan,
svetlobe večne slavno oznanjenje. —

Vsi vi, skoz mrak pod križem zdihujoči,
vsi vi, strmeči nemi v črna tla —
prišlo je znamenje! V tej zadnji noči

zablisnilo se je od vrh neba —
vstanite vriskajoči in pojoči:
Pozdravljena nebeška glorijska!

IVAN CANKAR

Jutro

POLAŠČAL se ga je čuden nemir. Že ves teden. Bilo mu je, kakor da ga nekdo zalezuje, ob vsakem koraku; zdelo se mu je, da so neke oči venomer uprte vanj. Ta osamelost mu je postajala že neznošna. Dušila ga je, ga oklepala, spreminjala se je v občutek neznanke zapuščenosti. Najrajši bi bežal še sam pred seboj — morda pred tistim delom svoje biti, ki je še živel v davnih spominih. To težo spominov je vlačil s seboj kot nadležnega mrliča, ki ga ni bilo moči pokopati, ki pa ga je mučil, mučil z nekim boleznim nasmehom.

Tada — ali res ni mogel ali pa ni hotel tega bremena odvreči? Podobe tistega otroka — kar je bil on sam! — ki je nekoč z butaro hitel na cvetno nedeljo v cerkev, ki je z ragljo v pesti

prisuškoval otožnim nerazumljivim spevom in tranjic velikega tedna; ki je strmel v zakrite monštranco med lučmi in rožami božjega groba; ki je na veliko sobotno jutro tekkel z blagoslovljenim ognjem vesel proti domu... Ta otroška podoba, enaka otrokom, ki jih je te dni srečaval na ulici, ki jih je davi slišal ropotati po stopnicah stanovanja in je za njimi dišalo po tleči kresni gobi — ta podoba ga je zasledovala. Toda obnemem ga je zasledovala še druga podoba z očmi. Moža, kateremu je nekoč poljubljal rane na veiliki petek v cerkvi, njegove v bolečini priprteproseče oči...

Nekaj najgroznejšega je beg pred božanskim, ki je skrito v sleherni človeški duši. Ves svet je premajhen za ta beg, kaj šele štiri ozke stene,

odbijajo vsako misel naravnost nazaj v srce.

Moral je stopiti v svetlo noč, obsijano z me-
secem, prežeto z vsemi vonji pomladi in z zve-
nečo tišino. Hišni zapahi so varovali skrivnosti
domov in bedeli namesto trudnih oči. Toda ti
zapahi so se mu zdeli kakor skriti sovražniki, ki
mu branijo pot do tople besede. Tudi cerkveni!
Ta je največji od vseh.

Trpko, zlobno veselje ga je prešinilo ob tej
ugotovitvi. Opravičevala ga je. Kako naj pridem
do Boga, če pa so ga ljubosumno zaklenili in
skrili ter ga zapečatili v ta cerkveni grob?...

Za trenutek mu je odleglo. Toda takoj nato ga
je predramil glas večnega Zalezovalca: "Ali ni
tvoje srce prav tako zaklenjeno, da kljub trka-
nju ne morem vstopiti?..."

Nenadoma se je zdrznil. Kaj hodim res že celo
uro? In kdo me je zapeljal prav na to pot? —
Nekaj korakov pred njim je stala podružnična
cerkev, ob njej kapela z lesenim zvoničkom.

Zastoj se trudiš, ljubi Bog — zapečaten si,
s ključi in zapahi so te oddelili od iščočih...
Poglej: ti ne moreš ven in jaz ne noter...

Sedel je na cerkveni prag ter si podprl glavo
z dlanmi. Veter je planil čez gozdove in ga pre-
dramil. Nekje daleč je lajal lisjak, na neki do-
mačiji se je prebudil prvi petelin. Saj še ni dan,
je pomislil. Toda ta klic mu je zbudil spomin na
zgodbo o apostolu, ki se je zjokal, ko je bil pete-
lin zapel. Vstal je, kakor bi hotel spet bežati,
kakor bi se bal, da bo morda Bog sam stopil k
njemu ter mu dokazal svojo ljubezen. Toda tedaj
je zapazil luč, prav blizu — mežikala je skozi
okence kapele z lesenim zvoničkom.

Saj to je božji grob, se je spomnil. Tisočkrat
zapečaten božji grob...

Toda ne — vrata so odprta na stežaj. Straža
pa je kljub temu ob grobu; ne pusti mu vstopiti,
kajti ta straža je on sam, tisti skriti zanikalec
v njem, ki ga noben petelinji klic ne predrami.
Oglasil pa se je nekdo drug v njegovem srcu:
Bojiš se, ljubi moj, bojiš! Zdaj se ne moreš več
izgovarjati z zapahom...

Pa se je takoj uprl: Kdo se boji? Čenče! Koga
naj se bojim?

Vstopil je. Medla luč je bolj tajila kot pa od-
krivala stene prostora. Luč, ki ga je klicala na-
prej. Prva vrata so premalo — tu je šele pred-

soba. Skloni se še nižje — glej, tam notri je luč,
v tisti celici! Tam leži Jezus... In še korak, dva
koraka, vhod je nizek; skloni se, da ne zade-
neš s ponosno glavo ob vratno preklado! Ali se
res bojiš?

Trije so tukaj — jaz, goreča oljenka in Jezus.
Tu torej ležiš, pod oltarno mizo, za nizom prvih
poljskih rož! Mrtev si, Jezus! Ne moreš več dvig-
niti roke, ne stegniti noge, da bi mi stopil na-
proti. Ne meniš se zame. Oči so ti zaprte, ustni-
ce stisnjene nad zadnjim krikom. Kaj mi moreš
storiti? Ti si končal in jaz bom končal... S te-
mi ranjenimi rokami ne boš obdržal plena...

Kdo mu odgovarja? Odkod ta glas?

"Ljubljeni, ranjeno srce lahko ujamem le z
ranjenimi rokami!..."

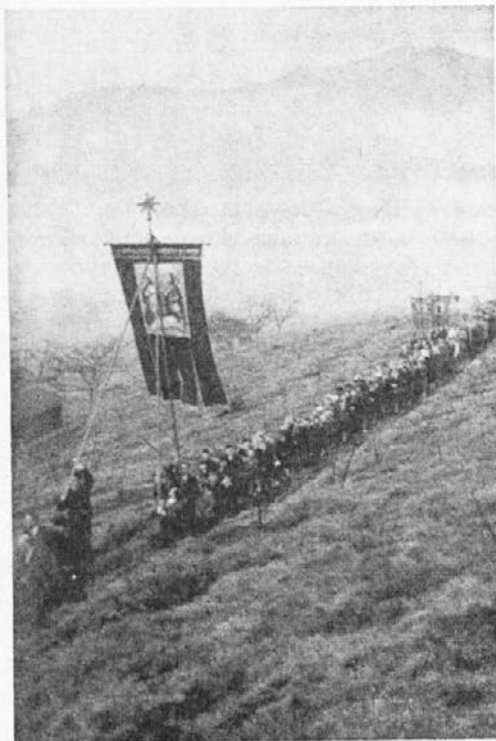
Drugi krik petelina, tam daleč, daleč v posla-
vljajočo se noč. Ali se ni eden apostolov zjokal
ob njem? — Lučka je močneje zaplapolala. Zde-
lo se je, kakor bi se mrtve Jezusove ustnice zga-
nile, kakor bi mu kri zaplala po nabreklih žilah.
Jezus! Jezus! Rane na rokah, na nogah, rana na
prsih — kako blizu je po njej do srca!

Potisnilo ga je na kolena — kakor pred dav-
nimi leti, ko je tu klečal ob materi tisti davni
otrok, ki je nosil še butaro, ragljo in blagoslo-
vljeni ogenj, ki je še veroval v veliko noč...
Stegnil je roko. Pogladel je ležečega Jezusa.

Hlad lesenega kipa ga je predramil. Saj je ven-
dar mrtev! Roke, ki so nekoč blagoslavljalje, so
omahnile ob telesu; usta, ki so oznanjevala odre-
šenje, so umolknila. Toda namesto njih je v svi-
tu lučke spregovorila podobica, ki jo je nezna-
na roka položila Jezusu h glavi: na njej je bil
naslikan križ in pod njim besede: "Njegove ra-
ne so nas ozdravile..."

Ko je odjeknil prvi zvon velike nedelje, je
njegov glas našel trudno dušo, ki je z ustnicami
iskala Zveličarjevo prebodeno stran, da bi jo pol-
ljubila. In poljubljala jo je dolgo, dolgo... Ni bilo
žena z dragocenimi mazili, toda nad okrvavljen-
im Jezusovim obrazom se je sklanjal človek s
solzami v očeh. Ni bilo Petra in Janeza h grobu,
toda tu je klečal Savel, ki ga je veliki Zalezovalec
spremenil v Pavla — to veliko jutro, to svetlo
veliko noč.

Nikogar ni pri tebi, Gospod — dovoli, da te
varujem do svita...

Ko se je zdrnil iz rahlega sna, z glavo na Jezusovih prsih, je bil že velik dan. Oljenka je bila ugasnila, toda svetloba dneva je prižgala novo luč — in v njej je zaživela slika vrh oltarne mize: Jezus, ki se v vsej slavi dviga iz groba med dve-

ma angeloma, nad preplašenimi vojaki. Rane žere, obraz je povečan, smrti ni več...

Moj Gospod in moj Bog!

Aleluja, aleluja!...

*

Ko je v daljavi zaplapolalo prvo bandero in so vsi zvonovi zapeli, je stal v hribu ob božjem grobu človek. Z dlanmi si je zakrival oči, da kljub jutranjemu soncu videl v dolini četverokotnega zlatega baldahina, pod katerim je stopal Bog med ljudmi. Videl ga je in se zgrudil na kolena. Temu je premagana — vstal je Gospod! Glas pevcev segal do njega v goro. Pa saj je v njem samopela velika pesem in njegovo srce je prečiščeno utripalo v tesnem objemu prebodenih, povečanih rok...

*

Ko je procesija spet zavila v cerkev, se je mespusnil v dolino. Ob prvih hišah je srečal dekletko. Rdeč pirh je držalo v roki in veliko pentljo imelo v laseh. Bilo je kot prav iz tega jutra rojenega.

Ni mogel drugače — dvignil jo je visoko v zrak in zaklical: "Punčka, velika noč je! Jezus je vstal!..."

Vse okrog njega je pelo in tudi dekličine dolžne oči so mu veselo odgovarjale: "Aleluja, aleluja!..."

L. O.

BODIMO SLOVENCİ - VEDNO IN POVSOD!

Članek je objavila argentinska SVOBODNA SLOVENIJA — najbrinjekcija tudi za naše avstralsko slovenstvo! — Urednik

Imamo dve vrsti ljudi: take, ki vedno in povsod, doma in na tujem, ohranjajo svojo osebnost, narodno zavest, svoje narodne posebnosti in svoje domače navade; na drugi strani pa imamo tudi take, ki v tujem okolju kaj kmalu utonejo, se takoj prilagodijo okolici, opustijo tisti način življenja, ki so ga živeli doma, pretrgajo vsak stik s preteklostjo. Tudi mi Slovenci nismo v tem oziru nobena izjema, čeprav imajo morda prav tisti, ki pravijo, da spadamo Slovenci med one narode, ki se v tujini dolgo in močno oklepajo svojih domačih navad, ki se radi družijo med seboj in se tako ohranjajo kot narodna skupina.

Nedavno so v Nemčiji raziskovali, kako živijo tuji delavci. Ugotovili so, da spadajo Slovenci in Hrvati med najbolj organizirane narodnostne skupine, ki ima-

jo povsod svoja društva in številne prireditve, ter se redno zbirajo tudi pri bogoslužju v svojem lastnem jeziku. V tem oziru — tako ugotavljajo Nemci — delavci drugih narodnosti (Italijani, Španci, Grki, Turki in drugi) mnogo na slabšem, brez večjega čuta za skupnost.

Take ugotovitve o slovenskih izseljencih je prijeto brati. Vprašanje pa je, ali niso te trditve nekoliko pretirane in ali ne obstoja tudi pri Slovencih še večja potreba po povezanosti, ki naj ohranja naše slovenstvo. Priznajmo, da je tudi med nami nekaj ljudi, ki se za skupnost ne zmenijo več, ki so že utonili v veliki kem tujem (argentinskem, ameriškem, kanadskem, nemškem, avstralskem) morju, in ki so napravili velik križ čez vse to, kar je bistveno slovensko, se ne družijo

več s Slovenci, ne naročajo in ne berejo več slovenskih publikacij, se ne zanimajo za slovensko kulturo ali zgodovino in tudi ne za današnje razmere na Slovenskem. Sedaj se navdušujejo le za to, kar so našli v novem kraju, za zgodovino in kulturo nove domovine. Izgubili so tudi smisel za slovensko službo božjo (in morda ne samo za slovensko). Lahko si predstavljamo, kako je z otroki. Četudi se po njihovih žilah pretaka slovenska kri, niso več Slovenci.

"ETNIČNA REVOLUCIJA"

V "Katoliškem glasu" (štev. 45/73) je Božo Prevoršek napisal nekaj zanimivih opazovanj iz življenja raznih narodnostnih skupin v Združenih državah Amerike. Pravi, da se v zadnjih letih vedno bolj opaža, da so se začeli priseljenci raznih narodnosti prebujati k novemu življenju. Hočejo se uveljaviti kot narodnost in ne kot brezbarvni Amerikanci, ter nočejo, da bi se jih potujčevalo. Prevoršek v tej zvezi navaja besede armenskega nadškofa Manogogiana, ki označuje ta pojav kot "etnično revolucijo v ameriški družbi". Do še pred nekaj leti je priseljenec nekako sramežljivo skrival svoj rod in se skušal čim bolj prilagoditi ameriškemu načinu življenja. Sedaj pa se to spreminja, raste narodna zavest, raste zanimanje za zgodovino in kulturo svojega naroda, raste narodni ponos.

Ta novejša "etnična revolucija" morda Slovence manj zadeva, ker so tako revolucijo Slovenci izpeljali že pred desetletji. Že takoj ob prihodu v nove kraje so slovenski priseljenci mnogo storili, da ne utonejo v tujem svetu. Če se je le dalo, so se naselili precej skupaj, začeli so ustanavljati slovenska društva, zidati prosvetne (slovenske) domove, organizirati slovensko službo božjo in slovenske šolske tečaje, izdajati lastni časopis in pozneje tiskati knjige itd. In tega dela niso

skrivali. Bili so nanj ponosni. Spomnimo se na izjave senatorja Lauscheta, da je ponosen, da je Slovenec.

Vendar pa bi bila nova "etnična revolucija" potrebna za nekatere Slovence, ki so izgubili stik s slovenstvom. In zlasti važna bi bila za emigrantsko mladino. Da, zlasti mladini je treba vcepiti slovenskega duha, ji vzbuditi ponos, da je slovenskega rodu in jo tako pridobiti za to, da se vedno in povsod pokaže kot zavedno slovenska, čeprav ima ameriško, argentinsko, avstralsko in dr. državljanstvo.

ARMENSKI PRIMER

Prevoršek navaja v zgoraj omenjenem članku, kako so si Armenci v Združenih državah pomagali, da so se ohranili kot živa narodnostna skupina. Njihova osrednja organizacija v New Yorku je izvedla pred nekaj leti tako imenovano "telefonsko akcijo" med svojimi rojaki, ki je zajela vso državo. S temi osebami je nato stopila v pisemski stik in jih povabila k sodelovanju v armenski skupnosti. Akcija je imela nepričakovano velik uspeh. Obisk armenskih cerkva se je močno povečal, naklada njihovih časopisov je znatno narastla. Od 400.000 Armencev, kolikor so jih našteji v ZDA, je danes večina aktivna v armenskih organizacijah.

Morda bi taka ali podobna akcija bila koristna tudi za nekatere Slovence po svetu, da bi jih vzdrnila, oživela in znova pritegnila v slovensko družbo in da bi jih osvobodila tistega manjvrednostnega občutka, zaradi katerega se bojijo ali sramujejo pokazati se Slovenca.

Storimo vse, kar je v naši moči, da se bomo prav vsi vedno in povsod pokazali kot Slovenci. Samo tako nas bo široki svet spoznal in tudi upošteval.

- + VESELO
- + IN BLAGOSLOVLJENO
- + VELIKO NOČ
- + ŽELI
- + VSEM SOTRUDNIKOM,
- + DOBROTNIKOM,
- + NAROČNIKOM
- + IN BRALCEM
- + UREDNIŠTVO
- + IN UPRAVA
- + "MISLI"

STRICU V SPOMIN

Tele prijetne spomine na svojega strica Bernarda so napisali Ambrožičevi v Kanadi ter jih objavili v "Kanadski domovini". — Ur.

BIL NAM JE vedno "stric iz Amerike". Odšel je v Ameriko precej let preden smo prišli drug za drugim mi na svet. Ko nam je obljubil prvi obisk, smo ga pričakovali s staro mamo, starim očetom, teto, mamo in atekom, da se bo iz velikega sveta pripeljal k nam "v rjavem frančiškanskem avtomobilu". Dolina pod Ravnikom in Sv. Katarino na eni strani pa hruševskim hribom in Gradiščem na drugi je postala pretesna ob velikem pričakovanju. Ko je končno prišel okoli Boštjanovega ovinka, so trije vzravnani topoli na Rantarjevi senožeti zadržali popoldansko sapo v svojih listih.

Stric iz Amerike! Oblečen v rjavo frančiškansko kuto z belim slamnikom na glavi nas je vse zajel v svoj dobrotni nasmeh. Takoj je bil spet ves naš in mi njegovi. Prišel je iz sveta New Yorka, Chicaga in Lemonta pod Ravniki, od koder se svet obotavlja odpira proti Dobrovi in Ljubljani. Njegov svet smo poznali samo v slutnjah, iz Ave Marije, Ameriškega Slovenca pa sem in tja iz umetno barvanih razglednic velikih mest, kjer je živel.

M. Gaspari: Cvetna nedelja

Bil je naš za nekaj dni, ko smo ga otroci smeli spremljati v dolino na griču, kamor je hodil moliti v brevi. Šli smo z njim na Sv. Katarino, k hruševski cerkvi, k Robidovcu pod Grmado. Nekaj blaženih dni, ko smo smeli biti v bližini strica. Potem ga je pa "rjavi frančiškanski avtomobil" spet odpeljal, kamor so ga vodila naročila in dolžnosti do ljudi, katere je imel na skrbi v Ameriki.

Poslovili smo se od njega nekaj mesecev pred začetkom druge svetovne vojne. Dan je že zahajal, ko smo stali pred gostilno "Pod lipo" in čakali, da nam avtobus odpelje nazaj domov. Stric je ostal tisti večer v Ljubljani, ker je imel drugi dan oditi nazaj v Ameriko. Stare mame nismo nikoli videli jokati, ko se je poslovila od sina in rekla: "Nikoli več se ne bom videli na tem svetu", je zajokala.

V prvih letih vojne je umrla. Vojna nas je odtrgala od strica, še o njeni smrti mu nismo mogli pisati. Proti koncu vojne je umrl tudi stari oče.

Potem smo morali zapustiti dom in odtavati v svet. Prva novica od strica iz Amerike nas je našla v begunskem taborišču. Bilo je, kakor da bi sonce posvetilo v naše sive dni.

Po letih čakanja in dolgih mesecih naprijetnega potovanja iz Evrope v Kanado smo se spet srečali v torontski postaji. Stric nam je našel zatočišče na farmi v Malvernu. Nekaj dni je zadostovalo, da nam je uglasil začetne težave, pa se je spet vrnil v Ljubljano in od tam v New York, kjer je poskrbel za mnoge, ki jih je Amerika sprejela tiste dni.

Stričevi obiski v Kanado so bili vedno združeni s dolžnostmi do vseh, ki so iskali poti v novem svetu. Ko so mogli njegovo delo vzeti nase drugi, se je odločil, da gre v pomoč Slovincem v Avstraliji.

Spet smo se poslavljali od strica iz Amerike. Ko so se nam daljave že skrčile in potovanje na drug konec sveta ni več pomenilo končno ločitev, ob slovesu nismo jokali. Pa so strica dolžnosti, ki jih je našel v Avstraliji, tam obdržale. V prijetno urejanih Mislih, ki jih je izdajal, in v njegovih šaljivih pismih smo brali o njegovem novem življenju in delu.

Stric iz Amerike; od prvih spominov nanj pa do konca njegovega življenja smo ga morali deliti z drugimi. Odmaknil se nam je, ko je postal duhovnik, ko je odšel v Ameriko, ko ga je pot odpeljala v Avstralijo. Vedno se je odločil za smer, kjer je mogel vsaj najboljše pomagati. Da bi mogli slediti njegovemu zgledu, v pomoč tistim, ki prihajajo za nami...

Ambrožičevi

Misli, April 1970

Kriza energije

TOMAŽ MOZINA,
B. Econ., Sydney

ENERGIJA je moč, ki v tisočih različnih oblikah poganja in omogoča naše življenje. Brez nje se naš obstoj na zemlji sploh ne da zamisliti, še manj naš gospodarski razvoj in blagostanje.

Pod pojmom KRIZA razumemo nekakšno nevarnost, nepričakovani preobrat, pomanjkanje nečesa.

Poskušal bom med drugim na kratko odgovoriti na naslednja vprašanja, ki so danes na dnevnem redu med nami: Kako je prišlo do krize energije? Kakšen je njen pomen za različne dežele? Je ta kriza resnega značaja za človeštvo? Kako stoji v njej naša Avstralija?

Ze dolgo je bilo očitno, da so sredstva energije, kot jih poznamo in uporabljamo danes, omejena in jih bo treba varčevati. Med ta sredstva spada predvsem petrolej.

Arabske dežele posedujejo pretežni del poznanih petrolejskih rezerv, ki bodo, tako kaže, zadostovale svetu le naslednjih trideset let. Zatorej je bilo pričakovati, da bodo Arabci, katerih blagostanje zavisi v glavnem od teh petrolejskih sredstev, zmanjšali dobavo nafte in ji obenem povečali ceno. Pomanjkanje politične in gospodarske razsodnosti v mnogih krogih pa je pri tem pripeljalo do krize same.

Vse dežele, ki uvažajo petrolej, posebno razvite dežele Zapada (sem spadata tudi Japonska in Avstralija) so kajpada gospodarsko zelo prizadete s štirikratnim povišanjem cene tej tako prikladni in splošni obliki energije. Za petrolej bo odslej treba plačevati 80 milijard dolarjev letno več — in to je velikanska vsota. Denar se bo že našel, ampak brez dvoma z ogromnimi žrtvami. Ni izključeno, da pride lahko do svetovnega gospodarskega poloma, ki bo prinesel hiper-inflacijo, nezaposlenost in podobne žalostne posledice. Po drugi strani pa se nam stavlja vprašanje, ki ni brez pomena: Kaj bodo dežele, ki izvažajo petrolej, napravile s tolikimi novimi pritoki k že tako visokim dohodkom? Jih bodo po pameti in koristno uporabile? Jim bo služil za mir in sožitje z narodi? Kaj pa revne in nerazvite dežele sveta? ... Še mnogo podobnih vprašanj je. Baje jim za enkrat še nihče ne ve odgovora.

Bistvo energijske krize pa ne leži v ceni petroleju. Problem je v tem, da je ves naš način življenja tesno povezan z moderno tehniko, ta pa z veliko porabo energije — pretežno nafte.

Toda zakaj ne razviti tehnične postopke, ki bi uporabljali druge vrste energijskih sredstev? Združeni narodi n.p.r. cenijo, da bo leta 2000 na zalogi še 7.500.000 milijonov ton premoga. S stabilizirano letno potrošnjo bi z njim svet izhajal kakih 200 let. Trenutno poznamo rezerve urana, ki bi nam lahko dale tudi toliko energije kot premog. Potem imamo še neizčrpno sončno energijo in pa fuzijo težkega vodika. Znanstvenik Sir Philip Baxter pravi, da imamo neizmerne možnosti in bi nova sredstva lahko zalagala svet tisočletja!

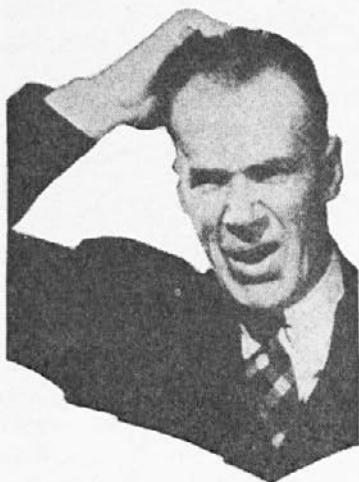
Tako vse kaže, da bo v doglednem času energijsko krizo le moč premostiti. Žrtve, mnoge zelo neprijetne, okuša svet danes in jih bo moral prenašati v naslednjih par desetletjih, dokler ne pride vsa tehnika v nove kolesnice. Po mojem mnenju bodo kočljivejši problemi človeštva v bodočnosti: porast prebivalstva, pomanjkanje hrane in surovin, okuženje zraka in pa materialne (le ena četrtnina človeštva živi v blagostanju) ter ideološke razlike med narodi sveta.

V primerjavi z ostalimi deželami je v današnji krizi energije Avstralija v dokaj zavirljivem položaju. Podražitev nafte nas ne bo preveč prizadela: več kot dve tretjini potreb krijemo trenutno iz lastnih ležišč, obenem pa imamo za enkrat tudi dovolj deviznih rezerv.

Poleg ogromnih zalog surovin imamo tudi velike zaloge premoga in naravnega plina, — s posebnim tehničnim procesom je možna predelava v sintetični bencin. Uran bi uporabljali za pogon nuklearnih elektrarn. Ostane nam že možnost izrabe sončne energije.

Vse to bo seveda stalo mnogo denarja in odpoved današnjemu preko mere potrošniškemu načinu življenja. Toda mogoče je. In naše bogate zaloge bi lahko delili tudi z manj srečnimi deželami.

Kaj je misticizem . . .

LENTOV
LENC

Pankracij Komolčar si je mesto v službi — on mu pravi: "Ni nizko, ni!" — priboril. Ko se je našemu mestu bližala zmagovita partizanska vojska, je bil Pankracij med prvimi, ki je pritekel v predmestje z litrom slivovke na cesto in kričal: "Pijte, tovariši, na našo zmago! Pijte, mi vsi smo z vami!"

In ker ni nihče pil, je sedel na kolo in se peljal za kolono v mesto. Meščani so navdušeno ploskali osvoboditeljem in še Pankracij Komolčar se je čutil počaščenega na začelju dolge povorke. Odzdravljal je na levo in desno: "Zdravo, meščani — pa smo vas osvobodili!"

Leta so tekla in nekateri so pozabili, da se je Pankracij Komolčar boril za svobodo. Večina pa ni pozabila, ker jih Pankracij ni pozabil nenehno spominjati na svoje zasluge.

Ondaj je prišel Pankracij močno zamišljen domov. Ko se je zbrala družina k večerji, je udaril s pestjo po mizi:

"Pravim, v naši hiši ne bomo zganjali mistike! Nobenih pirhov, nič potice in nobene svinjske gnjati s hrenom! Zaradi mene je lahko desetkrat Velika noč!"

"Kaj naj potem naredim s svinjsko kračo, ki sem jo kupila?" je boječe vprašala Pankracijeva žena.

"Shrani jo za prvi maj! To je naš praznik! Zakaj pa smo se borili!"

"Hi, hi, saj so sosedje videli v nedeljo, ko smo nesli butarice v cerkev!" sta se smejala najmlajša.

"Da mi takoj skurita tisto dračje! Nobene bu-

tarice nočem videti!" se je razhudil Pankracij. "Saj si dal ti denar zanje!" mu je oponesla žena.

"Jok, ne za butarice — ampak za pomaranče, ki se navežejo na butarice! Rekel sem, da butarice ne maram videti! Proč z misticizmom!"

"Ata, pri sosedovih bodo barvali pirhe in njihov oče v partiji!" so se oglasili spet otroci.

"Kaj, pirhe? Tudi partijci niso vsi dosledni! Pankracij nas pa bomo! Hja, ne rečem — če pobarvate pirhe z rdečo barvo, naj bo! Ampak povem vam, rdeči morajo biti ali pa jih zmečem v smeti. Rdeča barva je naša barva!"

"Potem bi lahko spekla še malo potice! Potice so dobre, sod jo bodo imeli!" je vprašala žena.

"Nak, nobene potice! To je navaden misticizem! Če jo že narediš, naredi čisto majčketo, tako rekoč, potičico! Če nas bo kdo vprašal, zakaj smo spekli potico, recite vsi, da imam joga god . . .!"

"Kaj god ni misticizem?" je vprašal nadobudni Pankracij mlajši.

"God je god in ni tako velik misticizem, kakor je Velika noč! Sicer pa lahko rečete, da slavim rojstni dan!"

"To smo rekli že za božič! Dvakrat na leto pa ne moreš imeti rojstnega dne!"

"Lahko ga imam tudi desetkrat, če to ni misticizem! Kaj koga briga, kolikokrat sem se rodil! Če mi je všeč, se lahko rodim vsak dan — zakaj pa smo se borili!"

"Ata, pa hren? Ali je tudi hren misticizem?" se je oglasil otroški duet.

"Seveda je, če se jè z gnatjo! Hrena ne marajo videti v hiši! Če ga že hočete imeti, pojdite restavratorju ponj. Doma ga ne bomo strgali, če bi sve stanovanje dišalo po misticizmu!"

"Ata, zdaj nam pa še povej, kaj je to — misticizem?" se je zazrlo v družinskega poglavarja dva para otroških oči.

"Misticizem . . . to je . . . to je . . . Kaj vraga vaju to briga! Poberita se molit pa spat. Slišala, smrkavca!"

Odlomek je iz spominov župnika Leona Kristanca na življenje v begunskem taborišču Peggez v Tirolah. Objavljal jih je v AMERIŠKI DOMOVINI. Opisana je velika noč. l. 1946.— Ur.

V POSTNEM ČASU smo se ob skrajno pičli in enolični prehrani duhovno pripravljali na največji praznik krščanstva. "Če bomo s Kristusom trpeli, bomo z Njim tudi vstali", smo vedeli od svetega apostola Pavla. Pobožnost križevega pota je bila vsak večer dobro obiskana.

Na cvetno nedeljo so begunski otroci prinesli k glavni maši v blagoslov lepo okrašene majhne butarice, saj leskovja in bršljana ter rese je bilo ob Dravi dovolj. Namesto običajnih jabolk ali pomaranč so bili med zelenjem le pisano pobarvani oblanci. Vse je bilo le medel spomin na lepo nedeljo v domovini.

V taboriščni kapeli smo oskrbeli vse obrede velikega tedna. Tudi naši "zvonovi" (obešene tračnice razne velikosti, da so dale različne glasove. — Op. ur.) so obmolknili, nadomestila pa jih je raglja v spomin žalosti in grozote, ko sta nebo in zemlja vztrepetala ob Gospodovi smrti na križu. Na veliko soboto je bila dana taboriščnikom možnost za velikonočni "žegen". Proti pričakovanju so mnoge matere in dekleta prinesla v cekarjih in culicah pristradane prihranke, da vsaj skromno pokusijo "žegen", brez katerega ni velike noči, tudi v begunstvu ne. Že dneve prej so oblegale okoliške kmetice, da so vsaj iz sočutja prodale jajčka za pirhe. Ker običajne obročke ni bilo mogoče dobiti, so jih kuhale v čebulnih olupkih, da so bili vsaj rjavi, če že ne rdeči. Spominjam se: brat je prav za veliko noč hranil še od doma prineseno majhno gnjat. Bila je že vsa plesniva, pa so jo dekleta očistila in skuhalo, da je vsaj po baraki dišalo po šunki — spomin razbičanega Gospodovega telesa. Starejša nečakinja je ob določenih dneh pomagala in čistila pri neki angleški družini. Tam je dobila malo moke in malce rozin vsaj za malo potičko. Tako je najmlajša v družini v cekarju le imela kaj nesti k "žegnu". Pri vsaj veliki skromnosti je bila prva begunska velika noč le dostojno praznovana.

Velikonočna procesija se je v dolgem obhodu vila preko očiščenega taborišča. Šolska mladina je v molitvi rožnega venca stopala za otvoritvenim križem, sledile so vse šole z gimnazijskimi dijaki in s profesorskim zborom. Pevci so v ubranem koraku stopali pred podobo Vstalega Kristusa, katerega je visoko dvignjenega radostno nosil kmečki oče tam nekje od Mengša doma. Sledila je duhovščina z Najsvetejšim v monštranci, katero je sonce poljubljalo s to-

plimi žarki in je nebo nad njo plahutalo v pomladni sapi. Za nebom je stopala taboriščna uprava s komandantom in dr. Valentinom Meršolom na čelu. Potem je sledila še dolga vrsta ostalih — vse je družila molitev k Vstalemu Kristusu Gospodu za blagoslov njim samim ter za blagor in rešitev domovine. Ubrano potrkanje na naše "zvonove" se je menjavalo s pesmijo Aleluje — s pesmijo zmagošlavja:

**Kristus naš je vstal od smrti,
razveseli se, kristjan,
smrt in pekел je premagal,
vstal iz groba tretji dan...**

Med dolgo procesijo je skrbni mežnar Peter s svojimi pomagači preuredil oltar v kapeli: lepo in bogato so ga okrasili s telohom — kurjicami, zvončki, trobenticami in vijolicami ter drenovim cvetjem, da smo ob vrnitvi kar dihali in vonjali po cvetju. Po končanem blagoslovu so zapeli še tretjo kitico že pred vhodom v kapelo načete pesmi:

**O srečen dan, o dan veseli,
ki ga naredil je Gospod,
da večno hvalo bi mu peli:
odrešen je človeški rod!
Odpri stoji nam paradiz
in vrata vanj je sveti križ!
Aleluja!...**

Na veliko nedeljo smo po jutarnji maši v sobi postavili na stran običajni zajtrk z vodeno kavo, z rezino kruha in z orehovo lupino "putra", vse dobljeno v skupni kuhinji. Vsedli smo se za vegasto mizo in molče gledali v borni "žegen".

Starejši brat je imel doma ženo-mamo in ostalo družino. Mlajši je imel tam devet otrok — najstarejša hči je imela komaj petnajst let. Na obširnem posestvu so bili sami sebi prepuščeni — sirote, ko jim je pet mesecev po očetovem odhodu v begunstvo umrla mama, kmalu po porodu, z otročičem vred. V srčni boli bratov se je tresla miza, ko sta nanjo naslonjena otirala in požirala solze ter so se tudi dekleta spustila v jok...

Napravil sem križ: "Molimo za vse domače, za zdravje in blagoslov in božje varstvo nad njimi!..." Sledil je še očenaš za umrlo mamo in za vse pokojne v družini.

Umirili so se. Starejši brat je razrezal potičko in

šunko — bore malo se je držalo kosti — in vsak je dobil svoj pirh. Res reven je bil tisti naš "žegen", pa smo Boga zahvalili zanj in ga ne bom nikdar pozabil. Bilo je vse tako zelo skromno — pa nam je bilo dragoceno.

Približno tako so obhajali veliko noč pri sosedih

v baraki, ponekod pa še slabše: brez vsega, le v spominih...

Taka je bila naša prva velika noč v begunstvu; prva in tudi zadnja v Peggezu v Tirolah, kajti naslednjo smo že obhajali v taborišču Spittal ob Dravi na Koroškem.

MOJ "INTERVJU"

KAR NEKAM "PESTRO" je postalo naše skupno življenje na peti celini, zlasti če ga opazujemo v dveh največjih središčih — Sydneyu in Melbournu. Sydneyški razvoj vsa leta opazujem iz daljave in delam o njem svoje zaključke — danes kot urednik vseavstralskih slovenskih MISLI še z večjim zanimanjem kakor svoj čas kot zgolj melbournski pater. Melbournskega pa sodoživljam ter mu dajem v svojih mislih in preteklih izkustvih svoje komentarje — javnih doslej še nisem izrekel. Sicer me zanje tudi nihče ni javno vprašal. Vidim pa večkrat okrog sebe vprašujoče poglede; tudi razne izjave so že padle za patrovim hrbtom o njegovem mnenju, pa marsikatera daleč od patrovih misli in bi se jim reklo po domače kar lahko "podtikanja". Nekaterim takim za lase privlečenim sklepom o patrovem mnenju se smejem, drugi me včasih spravijo v slabo voljo. Saj zanje ni podlage, škodujejo pa lahko zato še bolj. Eno je gotovo: kdor misli, da je pater "ozek" ali "ozkosrčen" v teh zadevah, se zelo moti. V Avstralijo sem prinesel dobršno mero širokosti in razgledanosti svojega bivšega poprišča, s katero sem pa prav med rojaki avstralskih razmer marsikdaj nalezl na nerazumevanje. Zato se moral poglede večkrat pošteno zožiti, da so se prilagali meri naše tukajšnje skupnosti. Vsiljevati jih nisem hotel nikomur, šel pa sem v marsičem svojo pot, vsaj v mislih in lastnem verskem, kulturnem ter socialnem delu za izseljenski narod. Pa tudi tisti se moti, ki si misli, naj pater molči in ga naj nič ne briga. Če je doma duhovnik danes potisnjen v zakristijo, izseljenski duhovnik v svobodnem svetu gotovo ni: v tem imam svoje pravice in svoje dolžnosti.

Intervju je danes moderno sredstvo obveščanja mnenj in marsikaj pojasni. Urednik MISLI prilike zanj ni imel in je tudi ni na vidiku. Zato si bom sam stavil vprašanja, ki sem jih v teku zadnjega časa dobil posamič od marsikoga, pri drugih pa jih bral iz vprašujočih oči in med stavki pogovora. Namen je jasen: svoje odkrito mnenje bi rad povedal, ker čutim, da je potrebno.

V Melbournu so danes tri društva — kaj pravite k temu? — Da, ko sem pred osemnajstimi leti dospel v Melbourn, je bilo eno samo, komaj še dete v povojih. O njegovem dolgoletnem nepretrganem delovanju za našo skupnost bi se dalo veliko povedati, če tudi v svoje članstvo prav za prav ni zajelo velik odstotek rojakov. Pa sem že pred dolgimi leti na sejah večkrat omenjal, da bo prišel čas, ko bo društev več. Koliko mi je to kdo verjel, ne vem; večina je mislila, da se izven društvenega okvira ne sme in ne more ničesar storiti za skupnost. Čas je pokazal svoje. Razsežnost mesta in število Slovencev raztresenih po njem — oboje je pripomoglo po svoje do novega razvoja; če je bilo še kaj drugega za bregom, bo pokazala bodočnost. Ob mislih, koliko različnih društev — naj bo kulturnih, cerkvenih ali družabnih ali pa mešanich — je v vsakem ameriškem slovenskem središču, smo mi še kar skromni. Vsekakor danes lahko tudi pri nas vsak izbira po svojem okusu, ali pa po pripravnosti bližine. Manj pohvalna je lokal-patriotična izbira, saj se mi zdi, da smo kot narod premajhni, da bi se cepili na Ljubljančane in Primorce in Prekmurce in Štajerce... Če nas begunstvo ali izseljenstvo ni izučilo, da smo si vsi bratje, je dovolj žalostno.

Pa se Vam ne zdi, da je vse to le "cepitev sil"? — To zavisi od vodstev in sodelovanja med posameznimi društvi. Če odbornik odkoraka užaljen iz občnega zbora organizacije ter začne "na svoje" z opozicijo, bi to res lahko imenoval cepitev. Vsak parmeten član bo v tem primeru temeljito premislil razloge takega začetka, predno bo sam pustil prvotno društvo in se pridružil novoustanovljenemu. Ozadje je navadno drugačno, kot se kaže na zunaj; ali pa je začetek že predhodno preračunan in odcepitev inscenirana. — V našem melbournskem primeru sta novi društvi nastali spontano. Ozadje se ne bom dotaknil, ker jih ne poznam dovolj. V kolikor pa mi je znano, ustanovitelji niso bili kaki aktivni člani SDM, morda

še člani ne. To pa za mene ni cepitev, ampak **razširjenost dela** za našo skupnost. Delo treh skupin se da lepo koordinirati, če je le dobra volja in so nameni pravi. Napak bi bilo napadati eden drugega in metati polena pod noge, določati isti čas prireditve in podobno... To bi kazalo nezrelost in zahrbtno namene. Upravičeno bi opazovalec lahko zasluhlil in zasledil, da je za vsem na delu sila, ki namenoma hoče razdor — prav gotovo pa nameni ne bi bili čisti in skupnosti samo v kvar.

Kakšne so Vaše zveze z vsemi tremi društvi? — Od prihoda v Avstralijo sem že član SDM. Ko me je pred leti društvo potrebovalo, sem zanj mnogo delal. A odbori se menjavajo in je veliko pozabljenega. Za nastanek ostalih dveh društev sem zvedel slučajno precej časa po ustanovitvi — nekako tiho so pognala iz naših tal. Edina "uradna" zveza je bila prošnja PLANICE za blagoslovitev društvene zemlje, ki jo bo na velikonočni ponedeljek v moji odsotnosti (bom v Adelaidei) opravil p. Stanko. Če se bo žegen "prijel", zavisi od organizacije in čistosti namenov. Tudi škofov žegen je lahko samo zunanost brez vsebine, propagandni pesek v oči vernim članom, če pri vsaj zadevi ni iskrenega motiva. Odkloniti se takega vabila ne more, pa četudi bi bil v srcu dvom o iskrenosti. Sicer pa: zanima me, koliko je med nami nekrščenih. Še tisti, ki med nami žal javno žive kot pogani, bi bili užaljeni, če bi jim rekli, da niso katoličani ali vsaj kristjani...

Prej ste rekli, da bi se dalo o dolgoletnem delu SDM veliko povedati... — In se bi tudi res. Je le že dvajset let, kar povezuje melbournske rojake. Poudarjam še enkrat, da visokega števila članstva ni zajelo. A to je zame znak, da je pač malo ljudi, ki se žrtvujejo, sprejmejo obveznosti in pomagajo prirediti, pa zato več takih, ki raje uživajo ponujene sadove, pri tem pa še radi kritizirajo. A društvo je bilo le ves čas vidni predstavnik naše narodnostne skupine tudi pred Avstralcji. Število družabnih prireditev v teh dveh desetletjih je kaj visoko, tako plesov kot izletov oz. piknikov. Postavilo je na oder **prvo slovensko kulturno prireditev na peti celini** (22. novembra 1957), kateri je sledila še cela vrsta iger in nastopov. Brez tega kulturnega udejstvovanja bi veliko izgubilo na lastni vrednosti, saj plesu znajo prirediti tudi posamezniki za lastne žepce. Društvo je založilo prvo slovensko knjigo v Avstraliji (H. Pribac: Bronasti tolkač), pa tudi izdajanje društvenega glasila VESTNIK je kulturno delo, ne le povezavno (četudi se mi zdi, da je bila kulturna vrednost mimiografriranega pred leti višja od tiskanega zadnjega časa). In še marsikaj pri SDM v prid skupnosti bi lahko našteval, kar je sušilo blagajno in nič prineslo. Pravični opazovalec vsega tega ne sme in ne more prezreti. Tudi nakup prvega Doma v North Carltonu pred leti je bil velik in tvegan korak, pa se je — hvala Bogu — obnesel.

Ostali dve društvi sta novi in v povojih ter vsega

tega dvajsetletnega dela naravno ne moreta pokazati. Pa bi ne bilo prav, da bi ga ne priznali. Bodočnost bo pokazala, kakšen odnos bosta zavzeli sami tudi do **kulturnega udejstvovanja**, ne le do zabav in piknikov. Zdrava kompeticija med društvi lahko razveseljivo zviša našo kulturno dejavnost, ne le število družabnih prireditev.

Kaj pa pravite na nakup društvenega zemljišča, oz. zemljišč? Nič narobe, dokler je vse pravno pravilno urejeno in zagotovljeno v tiste namene, v katere so darovalci dali svoj delež. Vse mora biti kot na dlani, čisto in jasno in trajno. Drugače bo lahko razočaranje, prepri in videl sem v Ameriki še hujše primere. Zemljišče in Dom res lahko združujeta — pa lahko tudi temeljito razdvajata. Zavisi od pravil in namenov vodstva.

Ko bi pred leti, ko smo nabirali za naš Dom v Carltonu, s tako lahko zbrali tisočake, kot jih zbira društvo danes! Pa je idealizem tolikokrat zadel ob nerazumevanje, nezaupanje in celo posmeh. Če je pri današnjem zbiranju res toliko idealizma, vidim v tem velik napredek — če je preračunanost in samoljubje, se bo slej ko prej maščevalo. Ne izrekam sodbe, a pri vsakem skupnem podvzetju sta le ti dve poti. Edino idealistična je nekaj vredna in ima za skupnost res trajne sadove.

Kaj pravite k zadnjemu članskemu sestanku SDM na zemlji? — Besede so čedno zvenele — nekatere so tudi vžgale, kot se je videlo pri nabiranju imen darovalcev. Če so skopale dovolj močan in globok temelj, bo pokazala bodočnost. Osebo sem pogrešil malo večji poudarek na preteklem delu SDM, zlasti na kulturnem polju, ter za naš prvi Dom (ki ima danes za novi center tudi tako visoko finančno vrednost) — brez vsega tega tudi sestanka na lastni zemlji ne bi bilo. Kot da je nakup zemlje prvi in edino pomembni korak SDM, doslej pa je bilo samo igračkanje. (Nekaj sl'čnega bi lahko razbral iz poročil od doma: Do prihoda Maticice in Slakov med nas avstralski Slovenci niso imeli prav ničesar! Šele Matica jim je prinesla zlato dobo... Hm!) Tudi razlaga "tipične" slovenske nedelje, ki naj bi jo v bodoče ponovno in ponovno doživljali na našem gričku, je bila kljub gorenjski šegavosti vsaj zame malo posrečena. Dostavek nedeljske maše in izpustitev "kola po pijanih glavah" bi bolj sličila vaški nedelji pod lipo — pa tudi našim bodočim srečanjem, vsaj upam. Poudarek na pijanosti kot namen ali rezultat slovenskih srečanj me res vselej udari kot kol po glavi. Kulturna dejavnost bodočega centra je bila komaj omenjena, pa je škoda. Tudi oder v dvorani bom pogrešal, ker na "zasilni oder, če bo potreben", ne dam veliko. Da bo "najvažnejše" — domovi za ostarele — prišlo pri vsej važnosti zadnje na vrsto, tudi ne zveni ravno logično.

Idejo kot tako — slovenski griček — morem samo toпло pozdraviti in lagal bi, če bi rekli, da mi ni všeč.

Dosedanjim uspehom akcije rad iz srca čestitam in ji želim, da bi po premostitvah vseh težav prišla skristalizirana do srečnega konca.

Kaj pa slovenski izseljenski duhovnik in slovenski verski center v Kew? — Vsak izseljenski duhovnik je obenem tudi kulturni in socialni delavec za narod, med katerim deluje. Če bi izseljenska zgodovina Slovencev to negirala, bi bila zelo krivična. Dejstva po vseh deželah, kjer so raztreseni naši ljudje, so že dolga desetletja zgovorna priča. Mnogokje je bil in je edini, ki za zdomce res nekaj stori. Delal bi tudi, če društev ne bi bilo, pa v tem primeru bi se verjetno potrudil, da bi jih ustanovil (četudi mu kasneje morda niti tega nočejo priznati in je brisan iz članstva).

Mislím, da sem že z gornjimi odgovori dovolj jasno povedal, da je izseljenski duhovnik vesel vsakega napredka slehernega izseljenskega društva, dokler gre vse pošteno, na narodni in kulturni bazi, brez kakršnega koli vmešavanja politike in zastopništva domačega režima, v katerega čiste interese vsak pamenten in svobodoljuben begunec ali izseljenec upravičeno dvomi. Člani odborov imajo z ozirom na vse to svoje dolžnosti do organizacije; nikomur bi ne želel, da bi mu čez nekaj let lahko rekli, da je bil zvodnik, ne pa vodnik. Popolna neodvisnost je zlasti danes nujna zadeva, zavisi pa največ od odbora. Canberrski lanski primer je zgovorna šola vsem našim društvom po zdomstvu.

Kar tiče naš verski center v Kew: tu je za nas vse, izven društev ter njih središč, zbirališče vseh rojakov, zato članskih izkaznic ne izdaja. Vernim je v pomoč pri izvrševanju verskih dolžnosti v domačem jeziku. Tistim, ki so vero izgubili, nudi priliko, da jo zopet najdejo. Ostali rojaki pa, če so pravični, bodo v centru gledali vsaj kulturno dejavnost, ki je tudi ne manjka (šola, prireditve, sastanki...), saj naše kulture že zaradi tisočletne krščanske tradicije ne moreš ločiti od verskega elementa. Središče je nudilo tudi socialno pomoč mnogim in jo bo še — nihče še ni bil pri tem vprašan, če je praktičen katoličan. Že med gradnjo dvorane sem poudaril, da bo za kulturne prireditve našemu društvu brezplačno na razpolago — zdaj to razširjam, da je na razpolago društvom. Če bo pri vseh društvih v odnosih do našega skupnega verskega središča toliko prijateljske odkritosti in idealizma, kot ga je s strani patrov in sester do društev, pa bo sodelovanje lahko obrodilo naši skupnosti bogate sadove.

Kaj bi za konec kot izseljenski duhovnik posebej omenili glede društev? — Zavedam se, da društva niso verske organizacije. A pretežna večina članov je le verna. In končno, kot sem zgoraj omenil: vsa tisočletna slovenska tradicija in kultura sta tesno povezani z vero. Če z društvom ohranjamo slovensko tradicijo, tega dejstva ne smemo prezreti. Nekaj primerov: Pustna zabava med postnim časom že po naši tradiciji skoraj žali

čut marsikoga, plesu na veliko soboto pa se čudi celo povprečen Avstralec. Žalosten odstop od tradicije bi bil tudi Dedek Mraz kot nadomestek slovenskega sv. Miklavža (četudi imam o nastopu Miklavža svoje mnenje). Dalje: piknik med slovensko mašo tudi ravno ne bi bil dokaz sodelovanja, enako razne druge kolizije z verskim sporedom naše skupnosti... Vse to zavisi od odborov, kot zavisi tudi od vodstva, ali se bo po slovenskih središčih pijanilo, preklinjalo in kvantalo, ali pa bo vladalo zdravo slovensko vzdušje, v katerem je tudi slovenska verska tradicija spoštovana in vernim Slovincem ne bo treba zardevati ali se sramovati vesele domače družbe. Sleherni odbor bo pri vsem tem težko uspel ali pa se ni niti bo potrudil, če so v njem morda člani, ki jim morale ni mar. Menim, da je samo imenu društva v prid, če so v odbor vselej izbrani člani ne le po zmožnostih za delo, ampak v prvi vrsti tudi moralo neoporečnih, treznih značajev, ki uživajo spoštovanje in zaupanje vseh ter lahko vsakemu brez izjeme odkrito pogledajo v obraz. Najmoderni svet tujine moralno spačenost še tako opravičuje in daje svobodo nemorali — za naravni človeški čut (in Slovenci ga na splošno še imamo) je še marsikaj običajni javni škandal. Če je kateremu koli društvu kaj za svoje dobro ime, si teh primerov vsaj med člani odbora ne bo privoščil.

To bi bili moji odgovori na vprašanja, ki sem jih že večkrat dobil v zasebnih pogovorih. Nesebično delo za izseljensko skupnost lahko vse skupine lepo združuje v eni in isti točki. Samo tako bomo močni in naša narodna družina bo kljub različnosti mišljenj in delitvi dela imela res nekaj od tega.

P. BAZILII

ZBORNÍK 1971/72 je končno dospel iz Argentine (izdaja se je zakasnila zaradi smrti urednika), izredno bogate vsebine, preko 400 strani. Kdor ima dosedanje Zbornike, bo znal ceniti tudi tega. Cena je šest dolarjev. Pohitite z naročilnom, dokler ga MISLI imajo v zalogi!

Izpod Triglava

ZIME V SLOVENIJI letos niso dosti čutili in je bilo kar prav ob pomanjkanju kurilnega olja. Malo snega je bilo v novembru in zdaj v februarju, pa oba-krat je hitro izginil. Le mladina s tem ni bila zado-voljna, saj je bila prikrajšana za mnogo zimskih užit-kov. In pa smučarska središča so tožila, da so imela letos mnogo manj obiskovalcev, kar jih je bilo, so bili pa nezadovoljni in razočarani nad slabo smuko. — Tako je: vsem niti Bog ne more ustrečiti. Smo lahko kar veseli, da je bil na strani tistih, ki so se balj zime ob pomanjkanju kuriva in splošni dra-ginji...

NAŠE AVSTRALSKE LISTE bo letos poleg po-dražitve papirja pritisnila pošta, v domovini pa se pu-blikacijam tudi ne obeta to leto nič dobrega. Tovarne papirja so že obvestile svoje odjemalce, da cena pa-pirja ne bo mogla ostati po sporazumu lanskega ju-nija: dvignila se je za 35%. Ta novi dodatek pome-ni, da je cena tiskarskega papirja v zadnjih desetih mesecih porastla v Sloveniji za 92%. To pa ni več malenkost in bodo občutno prizadeti vsi naročniki, saj bodo cene publikacij zopet znatno poskočile. Res v primeri z drugimi narodi Slovenci še kaj radi be-remo. Tudi verski tisk — seveda v skrbni pažnji, kaj in kako stvari objavlja — ima v mali Sloveniji lepo naklado. V prvih letih po vojni zanj enostavno "ni bilo papirja". Zdaj papir je, le naročnina bo morala poskočiti in je marsikdo ne bo zmoget več. Bo šel pa k sosedu na branje, da bo dobil ob vsakdanjih novicah tudi nekaj duhovne hrane.

PREKO MILIJON PLANINCEV je lansko leto obi-skalo slovenske planinske koč, kar je bilo brez dvo-ma rekordno število. Upati smemo, da bomo v bližnji bodočnosti dobili še kaj koč. V zadnjem času jih grade razne turistične agencije. Zadnja nova koč je zrastle v Trenti ob izviru Soče na istem mestu, kjer je stala prejšnja lesena. Postavilo jo je Jeseniško planinsko društvo.

STOL je ime kamniškem podjetju pohištva. Da s svojo odlično proizvodnjo vzbuja pozornost, dokazuje dejstvo, da je na belgrajskem XI. sejmu pohištva in opreme prejelo najvišje priznanje med vsemi podjetji Jugoslavije: "zlato ključ" in diplomo. Kot smo bra-li, je STOL prejel nagrado, "ker njegov celotni sistem

omarastega pohištva odlikujejo: komponibilnost, pre-prosta montaža, večnamenska funkcionalnost te mo-deren design..."

Kakor smo veseli prve nagrade slovenskemu podje-tju, nas naštevanje takihle "domačih besed" vrže s stola. Takih in podobnih izrazov je v slovenskih listih vedno več ter našemu jeziku ne delajo časti. Slovenski jezik je lep in bogat — ne bi mu bilo treba na tak brezmejni način hlástati po tujkah...

GRASČAK JE POBIRAL desetino enkrat na leto, mestni sorodniki jo pa kar dvakrat — tako nekako beremo v poročilu iz Bele krajine. Mladi ljudje so se odselili v mesta in si poiskali lažji kruh. Takole dvakrat na leto — če celo večkrat ne — se pa le še spomnijo rojstnega doma: ko so koline in ko je trgateg. Takrat pridejo gotovo "na obisk" in se po-tem s težko obloženimi avtomobili vračajo v mesta...

Sicer bi to verjetno lahko zapisali tudi o drugih krajih Slovenije, ne le o Beli krajini. A od tam je prišel dovtip o "dvojni desetini" in če smo pravični, naj le ostane njim, saj je posrečeno belokranjski.

HITER RAZVOJ življenjskega standarda bo poča-si tudi slovenske krušne peči potisnil med zgodovin-ske spomenike in nanje bodo ostali kmalu samo še spomini. In pa morda skomine generacije, ki se je še grela na njih. Beremo v domačih listih, da je ne-davno ugasnila na Križnem vrhu pri Slovenski Bistrici še edina krušna peč, ki je ostala. Prvi kruh je spe-kla pred nekako stošestdesetimi leti in tudi 160 let grela v zimskih večerih rod za rodod. Zdaj pri mo-derni peki in pri modernem gretju ni več potrebna in se je morala umakniti kot sto in sto drugih njenih sovrstnic.

MUZEJ PLANŠARSTVA smo tudi dobili v Slove-niji. V Stari Fužini v Bohinju so na pobudo krajevne skupnosti in kmetijske zadruge Srednja vas preuredili stavbo stare sirarne. Pišejo, da je ta edinstven muzej kaj zanimiv, saj prikazuje razvoj bohinskega planšarstva in sirarstva, ki je žal v zatonu. Vsaj ti spomini bodo ostali našim zanamcem.

O LJUBLJANSKEM GRADU že dolga leta razpra-vljajo, pa vedno zaidejo v slepo ulico, ko pregledujejo račune popravila. Ta središčna točka bele Ljubljane na vrhu hriba žalostno razpada. Pet poskusov — dva pred vojno in trije po vojni — o obnovitvi gradu in preureditvi v spomeniško-muzejske in turistične na-mene je doslej padlo v vodo. Vedno je bilo glavno vprašanje, kdo bo investiral, ker ni izgleda, da bi investicija hitro lahko donášala tudi dobiček.

Pa so Ljubljančani na svoj grad vseeno ponosni in upajo, da bo končno le dočakal boljše čase obnovitve. Tako daleč spet ni v razkroju, da bi se njegov stolp zakotalil na rotovž. Kadar bo rotovž v nevarnosti, se bodo menda le zganili...

P. BAZILIJ SPET TIPKA

20. marca 1974.

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 86-8118 in 86-7787

Adelaidski naslov: Holy Family Slovene Mission,
47 Young Ave., West Hindmarsh, S.A. 5007
Telefon: 46-5733.

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House — 4 Cameron Court, Kew, Vic. 3101
Tel.: 86-9874

● Zopet moram poročati o smrtni avtomobilski nesreči. Zgodila se je v noči od ponedeljka na torek, 19. februarja. Zahtevala je smrtno žrtev v komaj 23-letnem rojaku MIRKU TERLIKARJU. Mirko je izgubil oblast nad volanom, avto je šel s ceste in se prevrnil. Nesreča se je zgodila pri Lavertonu, ko se je Terlikarjeva družina vračala iz Geelonga. Še dobro, da se noseči ženi in otroku, ki sta bila v avtu, ni nič hujšega zgodilo.

Mirko je bil rojen 21. oktobra 1950 na Jesenicah, drugače pa je pripadal v Logje pri Breginju, kjer žive domači. Leta 1970 je odšel v Italijo, od tam pa 18. decembra istega leta dospel v Avstralijo. Po nekaj mesecih je prišel v Baragov dom in živel pri nas skoraj do poroke v decembru 1971. V naši cerkvi se je poročil z Ido Babič. Kmalu sta se odselila v Sydney, kjer je računal na boljše delavske pogoje. Nedavno sta se vrnila in živela pri ženini sestri v Newportu. Seveda je nesreča vdovo zelo prizadela, saj je ostala brez sredstev z enim otrokom in še v pričakovanju drugega. Nekaj smo že nabrali v pomoč in za stroške pogreba ter je sleherni dar še hvaležno sprejet.

Za pokojnega Mirka smo na četrtek zvečer zmolili v cerkvi ob krsti rožni venec, pogrebna maša pa je bila v petek 22. februarja popoldne. Pokopali smo ga na slovenske grobove keilorskega pokopališča.

Izrekamo iskreno sožalje vdovi ter sorodnikom tu in v domovini, pokojnega Mirka pa priporočamo v molitev. Naj počiva v miru!

● Naše cerkveno društvo sv. Eme je imelo prvi sestanek po počitnicah na nedeljo dne 17. februarja. Za novo predsednico je bila izbrana Anžinova Francka, blagajničarka pa je še vedno ostala gospa Lucija Srnc. Tretja odbornica — tajnica je gospa Marija Špillar. Kar lepo število članic se je zbralo in upam, da bo življenje društva tudi to leto dobro steklo. Nova pred-

sednica želi, da bi se pridružilo še več rojakinj. Sestanek je vsako tretjo nedeljo po deseti maši.

● Slomškova šola našega verskega centra se je tudi pričela z novim šolskim letom. Na mesto Srnceve Anice je prišla šoli v pomoč Dragica Gelt. Otroci se je vpisalo 41 in bodo razdeljeni v dva oddelka. Starši, še je čas, pripeljite svoje otroke!

● Sporočiti moram, da smo v Kew izgubili s. Hilarijo: odšla je v Sydney, da nadomesti s. Ksaverijo, ki se bo okrog velike noči zaradi obolelega srca vrnila v Francijo. Upali smo, da bo s. Ksaveriji sydneyška klima bolj prijala, pa ji je zdravnik tudi tam svetoval vrnitev v Evropo. Nova sestra nam je obljubljena še za to leto.

S. Ksaveriji želimo srečno pot in povrnitev zdravja ter se ji zahvaljujemo za vsa leta dela med nami. S. Hilariji pa želimo, da bi se v sydneyškem centru sv. Rafaela dobro počutila. Hvaležni smo ji za vsa leta, ko je tako vestno skrbela za lepoto naše cerkvice, za red v zakristiji in tudi za prostor okrog cerkvice, da je bilo vse čisto in rož ni nikoli zmanjkalo. Da jo bodo pogrešale tudi sestre v Slomškovem domu pri otrocih, ni treba posebej poudarjati. Upamo, da se bo po prihodu nove sestre vrnila med nas.

● Krstile so sledeče družine: Družina Marjana Muršec in Milene r. Šešelj (živijo v Kew) je prinesla h krstu 23. februarja. Svojega sinka bodo klicali za **David**. — Isti dan je bil krst **Rozmeri**, ki jo je iz West Brunswicka prinesla družina Antona Čurin in Angele r. Safarič. — 9. marca je bil krščen **Jan**, ki je razveselil družino Branka Majhen in Zdenke r. Mikša, Carnegie. — Isti dan smo vpisali v krstno knjigo tudi **Danielo Marianno**, ki je novi prirastek družine Franca Roštan in Ljubice r. Taleva, Northcote. Naše čestitke vsem družinam!

● MINORES bomo torej letos slišali, če Bog da. Med nami v Melbournu bodo v avgustu. Koncerta bosta v naši dvorani dva in sicer na soboto 3. avgusta ter na nedeljo 4. avgusta. Na isto nedeljo bo tudi ponovitev novih maš. V Geelongu bo koncert po vsej verjetnosti na soboto 10. avgusta, Wodonga pa ga bo imela na petek 9. avgusta. Za Adelaido je predviden koncert na soboto 27. julija ali pa na nedeljo 28. julija, ko je tam tudi redna slovenska maša.

Vsekakor so to le predvideni datumi in boste pravočasno obveščeni, ko bo celotni spored turneje končan. Upajmo, da nam bo obisk MINORES prinesel nekaj domačnosti in nas tudi duhovno poživil.

● Na petek 15. marca kasno zvečer je v geelongški bolnišnici zaspala v Gospodu gospa KATARINA REP. Bila je lepo pripravljena na odhod v večnost. Pokojnica je bila rojena 10. maja 1905 v vasi Draga pri Vinici v Beli krajini. K svojemu sinu Mirku v Avstralijo je dospel maja 1969 na ladji "Galileo Galilei" in živela v Bell Parku. Mašo zadušnico smo

imeli v cerkvi sv. Družine (Bell Park) na torek 19. marca popoldne ob treh, nato je sledil pogreb na pokopališče v West Geelongu.

Pokojno mamó priporočam v molitev, sorodnikom tukaj in v domovini pa naše globoko sožalje ob izgubi!

● Proslavo **MATERINSKEGA DNE** bomo imeli kot običajno na prvo majsko nedeljo po deseti maši. Priredila ga bo seveda naša Slomškova šola. Zberite se takoj po maši v dvorani, pa bomo slišali, kaj bodo malčki povedali svojim mamicam.

● **ŠMARNICE** bomo tudi v letošnjem maju združili z nedeljskimi mašami, večerne šmarnice čez teden pa bomo sproti oznanili v cerkvi. — Večerno mašo bomo imeli na prvega maja (Sv. Jožef-delavec) in na prvi petek (3. maja).

NAŠ VELIKONOČNI SPOVED

MELBOURNE:

Cvetna nedelja (7. aprila): Maša ob osmih in ob desetih. Blagoslov butaric in zelenja **pri deseti maši**, ki bo v lepem vremenu pri lurški votlini na prostem. Starši, mislite na **buturice** za Vaše otroke!

Veliki četrtek (11. aprila): Maša zadnje večerje ob **sedmih zvečer** v cerkvi.

Veliki petek (12. aprila): Ob enajstih dopoldne križev pot (v lepem vremenu na dvorišču pred lurško votlino. Po pobožnosti prilika za spoved. Obredi velikega petka **ob sedmih zvečer** v cerkvi, nato gremo v procesiji k božjemu grobu v lurški votlini. Spovedovanje.

Velika sobota (13. aprila): Prilika za velikonočno spoved ves dan, samo pokličite patra v Baragovem domu. Obredi vigilije se bodo začeli **ob osmih zvečer** (ob lepem vremenu pri lurški votlini). Blagoslov ognja, velikonočne sveče, vode . . . Po sveti maši vigilije bomo kot običajno imeli **Vstajenje s procesijo**, končali pa bomo z blagoslovom velikonočnih jedil. Ne pozabite prinesiti s seboj stekleničke za novo blagoslovljeno vodo!

Velikonočna nedelja (14. aprila): Maše ob **osmih**, ob **desetih** in ob **petih** popoldne. V lepem vremenu bo deseta pri votlini. Pred mašami prilika za spoved, po njih pa blagoslov velikonočnih jedil.

Velikonočni ponedeljek (15. aprila): Maša ob **osmih** in ob **desetih**. Spovedovanje pred vsako mašo.

NEKAJ DRUGIH PRILIK ZA VELIKONOČNO SPOVED:

ST. ALBANS: Spovedovanje v **torek velikega tedna (9. aprila)** ob 7 zvečer v cerkvi Srca Jezusovega.

NORTH ALTONA: Prilika za slovensko spoved v cerk-

vi sv. Leona Velikega na **veliki četrtek (11. aprila)** od 6 — 7.30 zvečer.

NOBLE PARK: Slovenska spoved na **torek velikega tedna (9. aprila)** v cerkvi sv. Antona od 7-8 zvečer.

GEELONG. Slovenska spoved na **veliko sredo (10. aprila)** od 6—8 zvečer c cerkvi sv. Družine, Bellpark.

WODONGA: Slovenci v Wodongi, iz Alburyja in okolice morejo opraviti slovensko spoved v cerkvi Srca Jezusovega, Wodonga East, na **ponedeljek velikega tedna (8. aprila)** od 6 — 7 zvečer.

MORWELL, Gippsland: Prilika za slovensko spoved je za gippslandske rojake na **veliko sredo (10. aprila)** od 7 — 8 zvečer.

ADELAIDE, S.A.: Velikonočno mašo bomo imeli kot običajno na **velikonočni ponedeljek (15. aprila)** ob **štirih** v Hindmarshu. Spovedovanje od dveh dalje. Po maši Vstajenje z blagoslovom.

BERRI, S.A.: Slovenska maša v **torek po veliki noči (16. aprila)** zvečer ob **pol osmih**. Pred mašo prilika za velikonočno sveto spoved.

OIBILICO MILOSTI VELIKONOČNIH DNI
ZELE VSEM
SLOVENSKI DUHOVNIKI IN SESTRE!
ENAKO POSINOVLJENI MISIJONARJI!

DOBA JEZUSOVEGA ROJSTVA

Rim je bil za časa božjega obiskanja središče takrat znanega sveta in rimski imperij velesila, ki se ji nihče ni mogel dolgo upirati. Dežela za deželo je padala pod njegovo oblast. O Rimu so takrat govorili samo z občudovanjem: bilo je mesto božanskega cesarja, mesto lepote in užitkov. Pa tudi mesto napredka: vemo iz zgodovine, da so njegove "nebotičnike" zidali tudi po 25 metrov v višino. Palače bogatinov so bile opremljene s centralno kurjavo in preprostimi hišnimi telefoni, imele so vodovod in sto udobnosti, ki so vzbujale pozornost. Cesar Avgust je izboljšal cestno omrežje države s štiri do sedem metrov širokimi cestami.

Rimski imperij je segal od Galije do Sirije. Na severu je tekla meja ob Renu in Donavi: takratna rimska vojaška oporišča so današnja mesta Köln, Mainz, Trier... V Španiji so si prav tisto leto Rimljani podvrgli Asturce ter v Asturiji začeli kopati zlato in srebro. Na morju so istočasno s svojim brodovjem prodrli do Jutlandije, v deželo Kimbrov. Na dnevnem redu so bile takrat vojne na Balkanu proti nenehno prodirajočim barbarom.

Grčija s slavnimi Atenami je bila v času Kristusovega rojstva že brez posebnega pomena: Rim jo je nadvladal. Pač pa so Atene še vedno veljale za vseučilišče modroslovja in govornišva. Ze 500 let pred Kristusovim rojstvom so grški misleci izračunali, da je zemlja okrogla; razvili so tudi nauk o atomih.

Isto kot o Grčiji rečemo lahko o Egiptu: njegova nekdanja veličina je izginila. Tudi od največje zbirke starega veka, slavne knjižnice v Aleksandriji, ki je hranila 700.000 knjižnih zvitkov, je bilo v času Kristusovega rojstva kaj malo ohranjenega: domala vse je uničil ogenj leta 47 pr. Kr.

Trgovina med deželami tedaj znanega sveta je bujno cvetela. Med najvažnejšim izvoznim blagom Rimljanov so bila vina in rdeče položeni lončeni izdelki iz Arretina. Afrika je dobavljala žito, sadje, zlato, slonovino, divje zveri za amfiteatre in seveda sužnje. Bogati Rimljani so imeli na svojih domovih tudi po tisoč sužnjev in po njih številu se je meril ugled rimske družine. Prehudega dela pri taki množici niso imeli, bili pa so seveda v popolni oblasti gospodarja.

V času obiskanja...

Trgovina z Indijo se je takrat vršila preko Rdečega morja. Vendar prekop, ki so ga med Sredozemskim in Rdečim morjem zgradili že 500 let prej, ni bil v Kristusovem času več uporaben. Preko grških mest ob Črnem morju so dobivali Rimljani tako zaželeno kitajsko svilo (Kitajska je bila v času Kristusovega rojstva že 200 let za svojim znamenitim zidom), Kitajci so v zameno dobivali lepe sužnje in papagaje. S prebivalci dežel okoli Vzhodnega morja so Rimljani zamenjavali jantar za srebro in stekleno posodo. Kaj vse bi lahko še našteval!

Čas je bil surov, življenje za nerimskega državljanca ni pomenilo veliko. Rimljani so se naslajali ob igrah s človeškimi življenji tako v vojnah kot po svojih amfiteatrih, ki so bili nujnost vsakega mesta, kot danes športna igrišča. Dirke z vozili so bili zlasti v Rimu na dnevnem redu, kjer so bila po svojih voznikih najbolj znana keltska plemena Španije. Prav vozniki pri dirkah so v tisti dobi sloveli kot zvezdniki sveta, podobno kakor danes filmski prvaki. Prejemki zmagovalcev so po starih poročilih dosegli neverjetno visoke zneske. Nastajali so celi krožki strastnih častilcev junakov arene, na katere so stavljali bajne vsote...

Tak je bežen pregled sveta v dobi okrog Jezusovega rojstva. V svojo vero zasidrani in zdaj pod rimsko peto poteptani Judje so spremembe bridko občutili. Ostali so brez voditeljev v tem vrvenju, poganski nadvladi in brezpravnostih. Nič čudnega, da je prav ta doba znova poživila med zaprepasčenim narodom izročilo o napovedanem Mesiju, ki naj bi prišel na svet. Celo poganski narodi so ohranili del tega izročila: nekateri so videli Mesija v cesarju Avgustu, ki je prinesel blaginjo Rimljanom; oklicanemu za boga so mu po Mali Aziji postavljali veličastne templje... Pa tudi med Judi je bila preroška podoba Mesija kaj zgrešena in meglena: prišel naj bi kot mogočen Kralj, premagal vse nasprotnike izvoljenega ljudstva in zavladal na Davidovem prestolu...

Izraz "Pričakovani" je bil v stari zavezi precej nejasen in je dopuščal kaj nasprotujoče si upe. Knjige stare zaveze ga uporabljajo tridesetkrat

"Ampak blizu NOVE ZAVEZE bo treba le ostati, ali pa nismo več kristjani..." Zadnji stavek p. Bernarda bralcem MISLI.

in lahko pomeni tudi kralja, duhovnika, očaka. V pomenu, ki mu ga dajemo danes, ga najdemo pri preroku Danijelu.

Dovolj nam je samo odpreti evangelij, pa najdemo številne dokaze, kako so bili ljudje tistega časa o prihodu Mesija na splošno prepričani. Apostoli in farizeji, preprosti ljudje in duhovniki, kar vsi govore o Mesijevem prihodu kot o nedvomnem dejstvu. Naj vas spomnim na primer: prvo, kar so vprašali Janeza Krstnika njegovi poslušavci, je bilo: "Ali si ti Mesija, ali nisi?..." In celo v Samariji, deželi krivovercev, je rekla Jezusu žena pri vodnjaku kot nekaj čisto naravnega in splošno priznanega: "Vem, da pride Mesija..."

Zal so judovski narod, ki je bil vedno tako ponosen na svoje nadnaravno poslanstvo in so ga zdaj tako preizkušale časne nesreče, prav napadne predstave o Mesiju privedle v slepo ulico. V hrepenenju po maščevanju nad okupatorjem je pozabil na Izaijeve prerokbe o pričakovanem Mesiju:

Zaničevan je bil in zadnji med ljudmi, mož bolečin, izkušen v trpljenju, kakor človek, pred katerim skrivajo obličje, preziran, da ga nismo čislali.

A zaradi naših grehov je bil ranjen, potrj zaradi naših hudobij. Za naše zveličanje ga je zadela kazen, po njegovih ranah smo ozdraveli.

Mučili so ga, a uklonil se je in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol, kakor ovca, ki pred svojimi strižci umolkne in ne odpre svojih ust... Iz stiske in sodbe je bil pobran (Iz 53)

Gornje besede prikažejo čisto drugacno sliko pričakovanega Mesija. Ta Mesijeva slika Judom ni bila všeč, zato so jo odklonili. Še več: sami so pomagali, da se je izpolnila prav kakor je bila napovedana po preroku...

*

V času Jezusovega rojstva v Betlehemu je stara zvezdarna v Sipparju ob reki Evfrat napovedala konstelacije Jupitra in Saturna v podobi rib. Zvezdoznanci so pričakovano srečanje razlagali

tako, da se bo v Palestini rodil vladar sveta. In modreci so se odpravili na pot, da najdejo Pričakovanega... Bog se je poslužil razlaganja iz zvezd, ki v tistih časih ni bilo nič nenavadnega, da se na poseben način razglasi tudi poganskim ljudstvom. Poslužil se je kometa, da je tem iskrenim iskalcem pokazal pot do Mesijevega rojstnega kraja. Nanizal je vrsto dogodkov, da so ga tudi našli in mu dali svoje priznanje.

Kljub mogočnemu Rimu je izbral nepomembni Betlehem. Kljub vsemu pričakovanju Judov je prišel tiho in skromno. Kljub ljudski želji po maščevanju je oznanjal mir, pa je moral že takoj spočetka sam okušati krivice in preganjanje. Svet, ki sem ga prej bežno opisal, je šel svojo pot, ko je Mesija doraščal, nepoznan in nepriznan od mnogih, imenovan "tesarjev sin". In vendar je bil tisti tako težko Pričakovani, le da so se božji načrti tako neverjetno križali s človeškimi upi...

NASE LEDENE DOBE

Geološka katastrofa
— slovenska krasota (VI.)

STANKO OZIMIC, B.Sc.(Geology).
B.M.R. Canberra, A.C.T.

KOT SEM OBLJUBIL, bomo v tem članku na kratko obravnavali ledene dobe Evropskih alp, torej tudi naših planin. Že iz šolskih let nam je več ali manj znano, da so ledene dobe v našem delu sveta obstajale. Koliko časa je že preteklo od takrat in kaj je bil njihov vzrok, pa vam bo skušal pojasniti ta članek.

Kdor se je že vzpenjal na vrh Triglava, pa četudi sredi poletja, ni mogel prezreti skalnatega sedla, ki je vse leto polno zledenelega snega. Tako je bilo že po poročilih starih in prvih planincev naših gor: leta in leta, desetletja in desetletja, da ne rečem stoletja. Triglavski ledenik. Tudi pod drugimi svetovnimi vrhovi so taki ledeniki. Kdor je imel srečo priti v bližino najvišje avstrijske gore, Grossglocknerja, najbrž ne bo nikoli pozabil čudovitega pogleda na njegov ledenik ter na njegove globoke in nevarne razpoke.

Kar sama od sebe se nam stavlja vprašanja: Zakaj se ta led še ni raztopil kot se stopi preko poletja ostali led s snegom tudi v gorah? Koliko let je preteklo, odkar se je stvoril iz svežega snega? Ali se bo ta "večni led" sploh kdaj raztopil? ... In še in še.

Odgovori na taka vprašanja niso ravno lahki. Saj gre za tisočletja stare gmote ledu, ki jim tudi poletno sonce danes ni kos. Da se vprašanjem vsaj delno približamo, moramo v preteklost — vsaj za en milijon let.

Vsak razgovor o tem, kaj je bil vzrok ledenih dob preteklosti, ostane tudi med učenjaki geologije nezaključen. Tudi učenjaki doslej niso našli enotnega odgovora, zakaj naj bi se naša Zemlja tako ohladila, da je nastala možnost nastopa ledenih dob. V knjigah, ki omenjajo ledene dobe, najdemo na to vprašanje kaj različne odgovore. Zato mi dovolite, da še jaz povem svoje mnenje. Če se vam zdi neverjetno, ga ni treba sprejeti.

Vsa geološka raziskavanja potrjujejo, da so ledene dobe nastopale že pred 500 milijoni let in sicer v Južni Afriki, Aziji in Avstraliji. Glede ledenih dob v Sloveniji nam ni treba iti tako daleč nazaj: nastopale so v zadnjem milijonu let našega geološkega štetja. Dovolj je dokazov za štiri ledene dobe, ki so v tem času pokrile z ledom celo Severno Evropo, vse Alpe in tako tudi našo Slovenijo. Vsaka je trajala nekako od 25.000 pa do 60.000 let.

Po vsaki ledeni dobi so bile tudi dolgotrajne dobe, ki so imele prijaznejšo klimo, vsekakor toplejšo. V teh dobah so se gmote ledu počasi raztopile, ostali pa so ledeniki proti severu in na višjih elevacijah. V

Tudi slap Savica je bil delo ledenikov

času svojega obstoja in svojem počasnem premiku v doline so vsekakor pustili za sabo spremenjeno topografijo: ustvarjali so nove doline, jezera in slapove.

Doba, v kateri živimo, je nekako 20.000 let po zadnji ledeni dobi, ki je prekrila z belino našo domovino. Znanstveniki ugotavljajo, da se zadnja stoletja klima še vedno menjava na toplejšo. Več dni na leto je brez snega kot preje, obstanek snega na nižjih elevacijah je redkejši in krajši. Rastlinstvo kot živalstvo se širita proti severu in ptice, ki se selijo za zimo na jug, ne letijo več tako daleč proti ekvatorju, kot so še pred nekaj stoletji. Puščave sveta zavzemajo večje površine kot nekdaj in se po zadnjih analizah še vedno počasi širijo. Manj in manj je tudi količin dežja. Vse to — če resno premislimo — daje dovolj dokazov, da se naš planet še vedno ogreva.

Pri vsem tem vemo, da je bila Zemlja v zadnjem milijonu let že štirikrat pod ledom. Logičen sklep sledi: ker jo ogreva SONCE, jo je tudi SONCE v preteklosti ohladilo. Kako pa? Do ohlajevanja je prišlo, ker se je pač moralo sonce odmakniti za nekaj stopinj. S tem se je podaljšala smer njegove radiacije, kar je nujno spremenilo zemeljsko toplino. Znanstveniki so preračunali: če se sončna radiacija, ki jo sprejema naša Zemlja, spremeni samo za 3% na katero koli stran, recimo na mrzlo ali na toplo, potem bo

Zemlja spet v ledeni dobi, ali pa bo postala Sahari
slična puščava...

Drug razlog za spremembo naše klime pa bi bil
po mojem lahko ta, da so Zemljo zavile debele me-
gle. Te so zadržavale sončno radiacijo najmanj za
3% ter tako povzročile ledeno dobo.

Izberite kar hočete. Drugih poskusnih razlag ne
bom omenjal.

Vsekakor ima naša mala Slovenija nešteto doka-
zov svojih ledenih dob. Skoraj vsepovsod po naši do-
movini so očitni primeri preoblikovanja topografije
po nekdanjih ledenikih, če ima človek le odprte oči.
Po razlagi treh priloženih skic se boste morda lažje
sami spomnili na kak tak primer.

SKICA A prikazuje topo gorovje z omrežjem po-
tokov in v črko **V** oblikovano glavno dolino. Po tej
dolini teče glavni potok, ki združuje ostale.

SKICA B kaže isto topografijo pokrito z ledom.
Led nujno kruši kamnine in to "strgano kamenje"
nosi s seboj v nižine. Znano je, da ledeniki napravijo
nekako 3 — 5 metrov premika letno v nižje elevacije.

SKICA C pa kaže končni produkt ledene dobe iste
topografske slike. Ledu ni več: stopil se je in izginil,
pustil pa je za sabo čisto drugačno pokrajino kot jo
je našel v svojem postanku. Nekdanja v črko **V** obli-
kovana dolina je sedaj globokejša in oblikovana v
črko **U**. Njene stene so zelo strme, potok je očitno
znižal svoje korito, v kotlinah med gorami pa so kot
ostanki ledenika jezera, ki potoku poleg padavin da-
jejo vodo. Iz levega pritoka na Skici A je nastal slap
— naravna posledica spremembe doline iz oblike
V v obliko **U**. Tope oblike gora na skici A so postale
ostre, s strmimi stenami — velike količine odkruše-
nega kamenja pa je ledenik odnesel s seboj v nižine.

Upam, da sem s skicami vsaj malo razložil posledice
ledene dobe. Če se po tej skromni razlagi v mislih
povrnemo v Slovenijo: eden najlepših primerov je na-
ša **LOGARSKA DOLINA**, dolina Savinje na Štajer-
skem. Kdor je to dolino že kdaj obiskal, mu razlaga
skice C ne bo delala nobenih preglavic. Prav vse na
skici C je v Logarski dolini, le jezerc manjka. Slap
Rinka pa je nastal na isti način, kot sem ga opisal ob
skici.

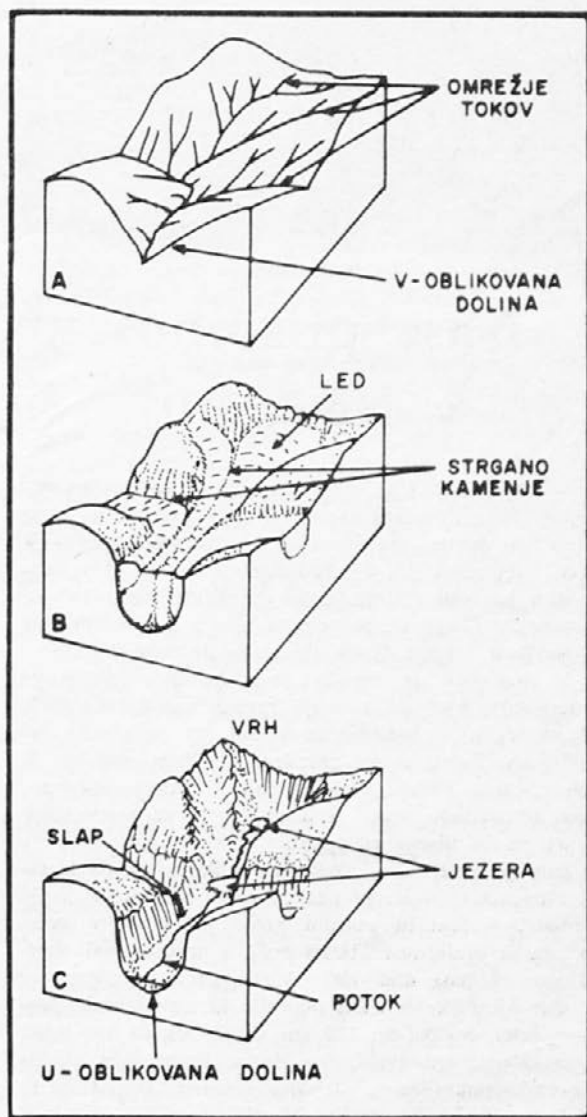
Jezera kot na skici C najdemo pod Triglavom. So
res zelo mala, a nedvomno ostanek ledenika. Danes
dajejo v svoji krasoti očem hribolazca poseben užit-
ek in odpočitek. — Prav za prav so ostanki lede-
nih dob pri nas tudi druga znana jezera: Blejsko, Bo-
hinjsko, jezera na Koroškem... V nižino premika-
joči se ledenik jim je izdolbel dno in jih napolnil z
vodo, ko se je led stopil. Blejskemu jezeru je ostala
skalna groblja v sredini — od lednika nanešeno ka-
menje. Ta pojav imenujemo v geološkem jeziku "mo-
rena" — in to je današnji Blejski otok, ki je tudi
krasota zase...

Sličnih primerov kot je Logarska dolina je dosti
zlasti po naši Gorenjski. Lep primer je tudi dolina

reke Soče, "bistre hčere planin", pa tudi dolina
naše Drave od Beljaka pa do Maribora. Okruženo ka-
menje je Soča odnesla s seboj v Jadransko morje,
Drava pa na Dravsko polje, kot sem razložil v prej-
šnji številki.

Ledene dobe se bi v teku tisočletij lahko spet po-
vrnile, kot so se povračale v preteklosti. Upati pa
le smemo, da jih ne bo več, razen če bi hotel Bog
na poseben način udariti človeštvo. Samo zamislite si,
da bi led spet pokril tričetrt Evrope in Severne Ame-
rike. Le kam bi se vsi ljudje s tega ozemlja pre-
selili?...

Vsi radi pijemo **SLATINO**, pa naj bo Rogaška ali
Radenska. Zato vam bom prihodnjič povedal nekaj
o slatinskih vreclih in toplicah.

Čudovita
naravna
lepota
triglavskih
jezer

Nasa prisotnost v Nazaretu

SVETA DEŽELA je pri sreči vsem krščanskim narodom: iz vseh strani sveta prihajajo romarji na svete kraje, ki imajo s tem nekak mednarodni značaj. V zidu pred cerkvijo v Ein-Karimu, kjer je Marija s svojim spevom "Moja duša poveličuje Gospoda..." pozdravila Elizabeto, so vzdane plošče z Magnificatom v številnih jezikih. Tudi slovenska je med njimi.

V Nazaretu je zrastle nova bazilika Marijinega oznanjenja, kjer so romarji raznih narodnosti dobili slično idejo. V baziliko in v zid, ki jo obdaja, so pričeli vzdavati svoje narodne Marijine podobe, ki naj na tem svetem kraju pričajo o prisotnosti narodov krščanskega sveta. Teh podob je že precej. Slovenci pa še nismo zastopani.

Zato je med našimi romarji vzklila misel, da bi tudi Slovenci v Nazaretu zdaj za sveto leto dobili svojo podobo. S tem bi potrdili svojo prisotnost v svetu in izrazili hvaležnost Materi božji s prošnjo, naj ohrani vero v naši domovini, v zamejstvu in zdomstvu. Vodstvo bazilike je načrt odobrilo in nam izbralo prostor: velikost slike bo 120 cm x 250 cm, in biti mora v mozaiku. Predstavljala bo Marijo Pomagaj v okviru slovenske pokrajine z Blejskim jezerom, Triglavom in Stolom. Imela bo napis: Marija Pomagaj, Kraljica Slovencev! — Predvidevani stroški bodo znesli okrog

10.000 ameriskih dolarjev.

Več slovenskih umetnikov sodeluje pri sliki, ki naj bi bila končana za vseslovensko romanje v Sveto deželo, ki se bo vršilo prihodnje leto od 24. aprila do 2. maja. Slovesnost odkritja in blagoslovitve mozaika naj bi bila 1. maja.

Ideja je vsekakor plemenita in je zrastle izven domovine, med izseljenci. Akcijski odbor za zbiranje denarja za mozaik in pripravo romanja tvorijo trije slovenski duhovniki: Msgr. Ignacij Kunstelj (Anglija), Nande Babnik in Ciril Lavrič (oba v Avstriji). Sodelovale bodo vse slovenske skupine po svetu in se s svojimi zastopniki tudi udeležile romanja, zastopana bo seveda tudi domovina.

Ne bilo bi prav, da bi avstralski Slovenci stali ob strani. Pridružimo se ostalim in pokažimo svojo narodno in krščansko prisotnost na peti celini! Prostor voljne darove za nazareški mozaik sprejemajo slovenski duhovniki in tudi uprava MISLI. In če bo dovolj prijav, bi lahko organizirali za drugo leto naše avstralsko romanje v Sveto deželo, kjer se bomo srečali z ostalimi rojaki iz domovine in ostalih delov sveta. Nato bi lahko nadaljevali svetoletno romanje v Rim. Po želji posameznikov bi se to romanje verjetno dalo lepo združiti s potovanjem na obisk domovine. Vsekakor mislite na to, kdor bi želel obiskati svete kraje in Rim. Kmalu nam javite, da vidimo, če se res da kaj organizirati!

Denarno akcijo za slovensko podobo v Nazaretu toplo priporočamo ter za sleherni dar že zdaj iskren Bog plačaj! — UREDNIK

PAMET SE JE ODPRLA

Povest iz zgodnic mladosti

Nadaljevanje

(10. ZIMA)

Enkrat proti pustu je pa le spet završalo. Kašljal sem, pa me niso pustili v šolo, čeprav so bila pota dobro zorana in izhojena. Torej sem delal v naši "fabriki". Kar se odpro vrata in v hišo stopi teta. Tista, ki je bila Češnjiceva iz Hrastnice. Druge takrat tako še nisem poznal, čeprav so pravili, da jih imamo širom sveta še nekakšno zalogo. Vstopila je torej teta in mi je bilo kar všeč. Res je, rajši bi imel Miceljna, pa naj bo. Vedel sem, da naš ata prav nič ne preneha z delom, kadar pride k nam teta. Zdelo se mi je celo, da nekam bolj hiti in močnejše ropoče, ko imamo teto med sabo. In če sem jaz kaj prejenjal, mi je dal na skrivaj znamenje, naj le krepko nabijam. Tako je morala teta zelo na glas govoriti, če je hotela, da jo sliši mama. Meni je bilo prav, ker sem tudi sam lahko poslušal. Govorila je pa skoraj samo teta. Mama je včasih vrgla vmes kakšen "beži no!" ali "saj pravim", ata pa še toliko ne.

Danes je bilo drugače. Moram kar brez ovinkov povedati, da sem bil močno razočaran. Teta se ni nasmejala ne meni in ne otrokom na peči. Obraz je imela tak, da se ni prav nič bralo na njem. Sedla je poleg mame, potem pa se nagnila na mamino uho in začela nekaj praviti. Enkrat je skoraj zajokala, potem ji je ušlo, da je dve besedi kar zarigala. Jaz nisem razumel, ker riganja se nisem učil ne doma in ne v šoli. Ata jih pa najbrž je, ker je neznanško zamahnil z neko rečjo, da so trske kar letele. Podrobneje si vsega nisem mogel ogledati, da bi natanko opisal. Mama je gotovo tudi razumela tetino riganje in atovo ropotanje, zakaj brž je vstala in potegnila teto za sabo. Odšli sta v kuhinjo. Če se je potem v kuhinji kaj godilo, ne morem povedati. S to rečjo sem torej pri kraju.

Nisem pa še pri kraju s teto iz Hrastnice. Svoj čas je prihajala k nam bolj na svete čase. Odslej dalje pa kar vsak teden. Najrajši si je izbrala nedeljo popoldne. Morebiti zato, ker takrat naša "fabrika" ni ropotala. Opazil sem, da je teta iskala prilike za pogovor tudi z našim atom, ne samo z mamom. Ata ji je po najboljših močeh hodil s pota. Če ni mogel drugače, je šel v hlev in si dal brez potrebe opraviti pri kravah. Imeli smo takrat dve. Sivka je imela telička, Plavka je pa živela kar same zase.

Jaz sem imel teto na splošno rad. Da bi pa prevečkrat prišla k nam, se mi ni zdelo vredno. Ko je le prihajala, je že prav malo manjkalo, da je nisem postavil v tisto vrsto sošolcev, ki nisem vedel kam ž njimi. Prišlo je pa nekaj vmes, da sem začel imeti teto veliko bolj rad kot je zaslužila. Bilo je takole:

Tiste nedelje po božiču in tako dalje je postala naša mama nad vso mero radovedna, kakšne pridige imajo gospod kaplan.

KDO SI LASTI PRAVICO NAD MRTVIMI? — Tako se je glasilo vprašanje, ki ga je upravičeno stavil goriški KATOLIŠKI GLAS v članku o spomeniku žrtev gonarskega taborišča. Ime RAB in GONARS sta znani imeni: Italijani so v času okupacije (1941—1943) iz takozvane Ljubljanske pokrajine tvozili tja na tisoče internirancev. Tudi med nami v Avstraliji se žive rojaki, ki so bili takrat med interniranci. Kje je okupator veliko večino internirancev nalovil? Po poljih in požganih vasih ter poablokiranih ljubljanskih ulicah — torej v glavnem ljudi, ki so ostali doma, ker so odklanjali komunizem. Pravih komunistov je bilo primeroma malo. Morda več taktih, ki jih je krinka zaslepila, a o resničnem komunizmu niso imeli niti pojma. Gonars je imel skoraj osem tisoč internirancev vseh prepričan. Iz prenekaterih barak si večer za večerom lahko slišal glasno skupno molitev rožnega venca. In ko so umirali, jih je mnogo umrlo z molitvijo na ustnicah...

Človek bi mislil, da bi si ti naši mučniki svobode že zdavnaj zaslužili spomenik. (Morda si ga niso prav zato, ker je vodstvo v domovini dobro vedelo, kakšni ljudje so umirali v Gonarsu). Vsekakor so se vsaj zdaj po tolikih letih jugoslovanske oblasti le domenele z italijanskimi, da v spomin žrtvam postavijo na pokopališču v Gonarsu mavzolej. Kostí rajnih so odkopali in njih posmrtno ostanke shranili v posebne kovinske žare. Te čakajo v pokopališčni kapelici, da pridejo v mavzolej, če že niso danes, ko to pišemo, morda na svojih mestih.

Boleče in ogorčenja vredno je pri vsem tem to, kar zgovorno pokaže slika. Nekdo, ki je pokopališčno kapelico obiskal, je v "Katoliškem glasu" tole zapisal: "... Pretresen si ob pogledu na tiste tragične zabožke in ob misli na življenja, ki jih ni več. Hkrati pa ne verjameš svojim očem: na vsaki krsti je poleg imena pokojnika tudi velika rdeča zvezda. To bi ne bilo nič nenavadnega, če bi bili na pokopališču skojevec, komsolovec ali bojevnikov kake proletarske udarne brigade. Vsakdo

ima pravico do svojega ideala in njegovega simbola, seveda tudi po smrti. Prav tako pa ima vsakdo pravico, da se ga onstran tega življenja pusti pri miru. Zlasti pa kulturni človek ne bo pokojniku obesil pečata, ki ga v življenju ni imel in ga morda celo odklanjal...

Lani je bil eden slovenskih župnikov v domovini obsojen na nekaj mesecev zapora, ker je pokopal bivšega člana KP. Kljub bolnikovi lastni želji, izrazil odklona od ideologije in kljub iskreni vrnitvi k Bogu pred smrtjo ga je KP zahtevala zase in mu je hotela vrniti svoj pogrebni pomp brez križa in duhovnika. Ker ni uspela, je bil kriv seveda župnik, četudi je upravičeno ravnal, saj je bolnik sam zamenjal križ za zvezdo.

V gonarskem primeru pa je stvar neupravičeno obrnjena: prav vse žrtve taborišča so dobile zvezdo — tudi tisti, ki jo niso nikoli v življenju zamenjali za križ. Nihče sorodnikov ni bil vprašan, kaj si je pokojnik želel na krsto...

Vprašanje "Kdo si lasti pravico nad mrtvimi?" dokazuje ogorčenje vseh, ki ljubijo svobodo. Žal se je mogel oglasiti le zamejski list — v matični deželi je naravno vse molčalo, četudi je isto vprašanje vstalo v srcih mnogih sorodnikov gonarskih žrtev. Članek v "Katoliškem glasu" upravičeno konča svoje vrstice z ugotovitvijo, da je gonarski primer "svojevrstno spričevalo za sistem, ki bajne gradi nove ljudi in si lasti izključno pravico celo nad mrtvimi..."

Enkrat mi je naravnost povedala: "Zdaj si že tako velik, da moraš brez ovinkov vsako nedeljo znati pridigo. Če ne, boš pa klečal!"

To je bilo od sile zares in meni prav nič všeč. Pa še poskusil nisem. Kar na kolena sem zdrknil in obklečal pri klopi ob peči. "Oh, da si mi res še zmerom tak mulc!"

Mati je sedla k mizi in brala 'Cvetje z vrtov sv. Frančiška'. Tako sva bila oba kar čedno vdana vsak v svojo usodo. Naenkrat zaslišim mamino pridušeno povelje: "Vstani in otepi si prah s kolen!"

Kaj se je neki zgodilo? Prisluhnem. Zunaj je z nekom spregovorila teta! Obšlo me je novo spoznanje. Teta ne sme vedeti, kakšnega mulca imamo pri hiši! Pa je le dobro, da je Bog človeku tudi kakšno teto ustvaril!

* * *

Stare brvi čez Povšco niso več postavili. Zato tudi babe niso mogli žagati. Če so jo na novi, nam je ostalo prikrito. Zato je bil post tisto leto kar sceloma od začetka do konca. Nič ga ni prelomilo, da bi bil krajši in manj pust. Pa tudi kaj drugega se ni hotelo zgoditi.

Samo to mi je ostalo, da sem vsako nedeljo prosil Boga: Ne pozabi popoldne poslati teto k nam! Ta iskrena molitev mi je šla lažje od rok kot ubijanje kaplanove pridige v zaprto pamet. Navadno sem bila uslišana. Zato tudi moje klečanje ni bilo dolgo.

Eno reč sem pa le opazil, ki ni bila kar tako. Naš ata je šel večkrat k Žirovcu in ga po kakšno uro ni bilo doma. Odhajal je skoraj na skrivnem, pa tudi vračal se je, kot bi ne bilo treba nikomur nič vedeti. Ne vem več, kako sem zvedel, da se je zdelo to teti neznanako narobe.

Le zakaj imajo veliki ljudje med sabo toliko skrivnosti?

11. CVETNA BUTARA

Pririnjili smo blizu do velike noči. Ustavili smo se ob cvetnih nedelji. Sneg se je umikal, da smo mogli hoditi narezovat leskovih šib in vresja za butare. Tudi pomaranče so nam obetali. Tiče jih bo prinesel na cvetno soboto iz Ljubljane. Brez pomaranč in pisanih trakov bi butara ne bila popolna.

Potem se je nekaj zgodilo. Sredi tedna je prišel k nam Podganarjev stric. Že samo to je bilo novo. Kar je naši mami povedal, pa še toliko bolj:

"Ti, Drnuljka, prišel sem vprašat, če bi mi eden tvojih bučanov nesel letos butaro žegnat. Imate že nekaj takih, ki jih je kaj videti v hlačah. Lani mi jo je še nesel Zadnikov, letos je pa kar odpovedal. Pravi, da je že prevelik. Krotka krotasta!"

Mama je najprej pomislila, potem pa odločila: "Za dom jo bo nesel Tiče. Za vas je dobra bolj majhna, ko ste sami pri hiši. Naj poskusi Acek, če ste zadovoljni."

Brž sem stopil pred strica in se potegnil pred njimi, kar se je dalo. Pogledali so me od vrha do tal in počasi prikimali: "Imaš kar prav, mama. Meni res ni treba velike butare. Dve pomaranči sem prinesel, drugo boste že naredili."

Bilo je dogovorjeno. Prvič bom nesel butaro in to ni majhna reč.

Podganarjev stric so bili svet zase, jaz pa seveda tudi. Šele prvič se bosta najina svetova nekoliko dotaknila. "Stric" so bili samo zaradi lepšega, z nami v žlahti pa menda samo po Adamu. Gori v višini še nad našimi melinami so imeli bajto. Redko so se spustili navzdol do nas ali mimo nas. Toliko sem vedel o njih, da nimajo pri hiši drugega kot samih sebe, pa kozo in par

kokoši. Zdi se mi, da sem še najbolj poznal kozo. Videl sem jo prav za prav tudi le zelo poredkoma, njen 'mekeke' sem pa dosti-krat slišal. Če je veter pihal prav, ni bilo treba kam gor v hrib, da se je koza slišala. Lahko sem jo poslušal kar doma pri kozolcu, ali pa na vrtnu.

Torej Podganarjevemu stricu bom nesel butaro žegnat. To se pravi, da si bom pridobil novega prijatelja, ki mi bo dal tudi kakšno nagrado. Če bi imeli stric malo manj razmršeno brado, bi se bil morda prijateljstva ž njimi bolj veselil kot nagrade. Pa če se bodo dobro odrezali, bom zamižal na eno oko in nekoliko manj ogledoval brado. Bo že kako.

Seveda sem moral na novo v breg po več leskovih šib in vresja. Še tisti dan sem vsega dovolj nabral. Pri vezanju butare mi je mama rada pomagala. Našla je tudi nekaj vrbovih muck. Z mamino pomočjo sem okrancal vrh butare s cvetjem in trakovi, pa pomaranče sva z združenimi močmi navezala v soboto večer. Moja butara je bila res veliko manjša od Tičetove, ki je imela poleg tega kar pet pomaranč. Vendar me to ni motilo. Saj je bil Tiče za tri leta starejši.

Na poti v cerkev in iz cerkve nisem imel nobenih sitnosti. Najbolj mi je hodilo po glavi, koliko bom z butaro zaslužil. Hitro po obedu sem pograbil kapo in butaro, pa sem jo mahnil navzgor proti Podganarju. Bilo je še preveč mokro, da bi mogel naravnost preko melin. Moral sem daleč okoli, da sem si poiskal suho stezo ali kos poti, ki ni bila več blatna. Ko sem nazadnje zagledal tik nad seboj bajto, mi je postalo tesno pri srcu. Prišlo mi je na misel, zakaj so me neki doma pustili, da se takole sam spuščam v tuj svet. Obstal sem in si ogledoval čudno hišo. Stric so me videli skozi okno in so stopili na prag. Zelo prijazno so se mi smejali, da sem se otresel vseh pomislekov. Pomahali so mi: "Le stopi, le stopi, fantič moj! Saj ne neseš križa na Kalvarijo!"

To se mi je čudno slišalo, ali "fantič moj" mi je bil zelo všeč. Kaj takega bi rekel le gospod nadučitelj. So pa morali biti Podganarjev stric učen mož, ko znajo tako lepo reči! Tako sem si mislil in brž naredil še zadnje korake.

"Nate, zdaj sem pa prinesel", sem rekel.

"Bog in sveti križ božji", so odgovorili stric. Vzeli so butaro in jo poljubili blizu pod vrhom, da se jim vresje ni zapletlo v brado. To mi je bilo spet močno všeč. Začutil sem, da bom strica prav lahko rad imel.

Potem so potežkali butaro.

"Kar pravšna bo za pri nas. Si že priden, fantič moj".

Pomigali so mi za sabo čez prag. Spet mi je postalo nekoliko tesno, vendar se nisem ustavljal. Saj ni bilo daleč iti, ko niso imeli skoraj nič veže. To sem hitro spoznal, čeprav je bilo notri čudno temačno. Vrata v hišo so bila takoj pri roki, pa že odprta zame. Rekli so mi, naj vstopim in sedem. Sami so šli k ognjišču, kjer je že plapolal ogenj. Nisem dolgo čakal, ko je od tam silno lepo zadišalo. To mi je pomagalo, da sem razne reči v hiši, ki niso bile kaj prijazne, videl v bolj vabljivih barvah. To moram pa le po pravici povedati, da čedno pometeno in pospravljeno Podganarjev stric v svoji bajti niso imeli.

(Dalje prihodnjič)

NAMESTO ROZ NA GROB P. BERNARDU DAROVALI ZA SKLAD "MISLI":

\$16.— Dušan Lajovic; \$15.—
Ludvik Klakočar; \$11.— Slavko
Drezga; \$9.90 Ana Ahačič (USA);
\$6.60 J. in F. Sever (USA); \$6.—
Stefan Saule.

NAŠE NABIRKE

DAROVI ZA BERNARDOV TI-
SKOVNI SKLAD: \$6.— Bruno Bol-
ko, Anton Ludvik, Alojz Ašenberger,
Pavla Vohar, Anton Berkopec, Stan-
ko Pevc, John Porok; \$5.50 Franc
Spreitzer; \$4.— Tomaž Možina, Av-
gust Konečnik; \$3.— Bruno Zavnik,
Terezija Smolič, Julka Pavličič, Alojz
Hrast, Kristjan Tinta; \$2.75 Jože
Vogrinič; \$2.— Janez Primožič,
Olga Saulig, Francka Anžin, Jana
Čeh, Marija Habor, Ivan Paušič,
Jože Krušec, Ana Kustec, Milan Ka-
vic, N.N., Franc Nusdorfer, Alojz
Kučan, Marija Golčman, John De
Majnik, Janko Bavčar, Marija Ko-
vačič, Eligij Šerek, Izabel Bukarica,
S. in O. Fabian, Zofija Brkovec,
Roman Zrim, Janez Kampuš, Ma-
rija Birša, Janez Rotar, Stefan Bele;
\$1.— Marcela Bole, Antonija San-
kovič, Silvo Pregelj, Danica Kozole,
Agata Schuller, Janez Jernejčič, Ma-
riana Bunderla, Katarina Hartner,
Štefka Tomšič, Marija Lotrič, Jože
Horvat, Slavko Fabian, Danilo Gu-
štin, Marija Iskra, Franc Janežič,
Franc Mirnik, John Mihič, Anton
Švigelj, Drago Grlj, Vili Mencigar,
Jože Dekleva, Franc Juha, Marija
Dobrigna, Anton Skok, Alojz Mar-
kič, Andrej Grlj, Vlado Hartman,
Stefan Močilnik, Laura Premrl, Ja-
nez Rogl, Viktor Ferfolja; \$0.80
Marija Plut.

Ostali darovi prihodnjič.
Dobrotnikom Bog povrni!

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

V torek 12. februarja 1974 je nenadoma preminul, zadet od kapi, rojak FRANC RADI iz Punchbowl. Rojen je bil 9. aprila 1919. v Kožbani. Leta 1951. se je pri sv. Petru v Rimu poročil z Matildo, rojeno Erzetič. Naslednje leto v mesecu maju sta emigrirala v Avstralijo. Sem sta dospela na ladji "Nelly". Rodili sta se jima dve hčerki: Ana, sedaj stara 21 let, je učiteljica v Campsie, 16-letna Margaret pa dijakinja petega letnika v Nazareth Senior College v Bankstownu. Pokojni Franc zapušča poleg žene in hčera v Avstraliji še enega brata v domovini in eno sestro v Italiji. Zaposlen je bil pri državni železnici v Chullori. Pogreb se je vršil v petek 15. februarja s sv. mašo v naši slovenski cerkvi v Merrylandsu. Nato smo Franca spremili k večnemu počitku v Rookwood. Dobil je tretji grob na našem delu tamkajšnjega pokopališča. — Ženi, hčerkama ter sorodnikom tu in v domovini naše iskreno sožalje. Naj jim bo Mati božja, tolažilnica žalostnih, uteha v njihovi izgubi! Spomnimo se pokojnika v molitvi! R.I.P.

K r s t i

Michelle Silvia Zelko, Mt. Druitt. Oče Silvo, mati Andreja, roj. Vene. Botrovala sta Mirko in Marija Ritlop — Merrylands, 16. februarja 1974.

Rosemarie Darinka Škraban, Leppington. Oče John Jr., mati Ana, roj. Leščanec. Botrovala sta Anton in Bernardica Leščanec — Merrylands, 16. februarja 1974.

Richard Henry Slatinšek, Guildford. Oče Alojz, mati Stefanija, roj. Martinjak. Botrovala sta Myron in Susie Pastuch — Merrylands, 24. februarja 1974.

Silvia Vitez, Condell Park. Oče Ivan, mati Margita, roj. Bulić. Botrovala sta Ivica in Kristina Dernaj — Merrylands, 2. marca 1974.

Kristina Andrejaš, Badgery's Creek. Oče Franc, mati Hildegard, roj. Zantis. Botrovala sta Jože Andrejaš in Anica Slana — Merrylands, 3. marca 1974.

VELIKONOČNI SPORED

7. aprila, Cvetna nedelja. Spomin Kristusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem.

9.30 dopoldan, Merrylands, slovesni blagoslov zelenja, oljk in butaric na dvorišču, nato procesija v cerkev in sv. maša z branjem pasijona po sv. Luku.

11. aprila, Veliki četrtek. Spomin zadnje večerje.

7.00 zvečer, Merrylands, sv. maša zadnje večerje, prenos Najsvetejšega na stranski

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon kot zgoraj.

oltar, razkrivanje glavnega oltarja. Ura molitve za duhovniške poklice. Češčenje Najsvetejšega do polnoči (Jezus v "ječi").

12. aprila, Veliki petek. Spomin Kristusove smrti na križu.

9.30 dopoldan, Merrylands (za tiste, ki ne morejo priti k svetemu opravilu zvečer) Postni govor in sveti križev pot.

3.00 popoldan, St. Joseph, Leichhardt, bogoslužje velikega petka z branjem pasijona po sv. Janezu, molitvami za vse stanovce, razkrivanjem in češčenjem križa in sv. obhajilom.

7.00 zvečer, Merrylands, liturgično opravilo velikega petka, kot v Leichhardt u popoldne.

13. aprila, Velika sobota, posvečena spominu Kristus v grobu.

7.00 zvečer, Merrylands, Velikonočna vigilija: blagoslov ognja, velikonočne sveče, velikonočno oznanilo, branje sv. pisma, blagoslov krsne vode, obnovitev krsnih obljub in nato ob

8.00 uri zvečer slovesna sv. maša velikonočne vigilije. Poje mešani zbor.

14. aprila, VELIKA NOČ. VSTAJENJE NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA.

8.30 zjutraj, Merrylands, sv. maša z ljudskim petjem.

10.30 dopoldne, Merrylands, slovesna sv. maša z zborovim petjem.

5.00 popoldan, Wollongong, praznična služba božja.

15. aprila, Velikonočni ponedeljek (nezapovedan).

9.30 dopoldan, Merrylands, sv. maša.

21. aprila, BELA NEDELJA.

9.30 dopoldan, Merrylands, sv. maša, pete tianje Matere božje, blagoslov.

6.00 zvečer, Canberra, redna mesečna služba božja.

6.00 zvečer, Newcastle, slovenska služba božja.

Ostale nedelje, po običajnem urniku **Merrylands**, sv. maša ob 9.30 dopoldan, ob sobotah ob 7. zvečer.

Wollongong, vsako drugo nedeljo v mesecu ob 5. zvečer, torej 12. maja. **Canberra** vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 6. zvečer v Garranu (19. maja). **Newcastle** vsako peto nedeljo v mesecu, Hamilton, ob 6. uri zvečer. Torej 30. junija.

SPOVEDOVANJE. Okrog praznikov vedno pol ure pred službo božjo. Poleg tega tudi:

12. aprila, **Veliki petek**, v **Merrylandsu** dopoldan po križevem potu in zvečer po končanem opravilu.

V **Leichhardt** od 2. do 3. popoldan.

13. aprila, **Velika sobota Cabramatta** od 1.30 do 2.30 popoldan. **Merrylands** od 5.30 do 7. zvečer.

BLAGOSLOV JEDIL. Na veliko soboto v **Cabramatti** po spovedovanju, v **Merrylandsu** ob 3.30 in ob 5. popoldan, ter po večerni maši.

Na veliko noč po obeh mašah v **Merrylandsu** in tudi v **Wollongongu**.

BOŽJI GROB. Po stari slovenski navadi bomo na veliko soboto tudi letos v **Merrylandsu** imeli božji grob. Sveto Rešnje Telo bo izpostavljeno (monštranca bo pokrita s tančico) na stranskem oltarju v božjem grobu od 3.30 popoldan pa do večernih obredov. Pridite in počastite v grobu ležečega Kristusa in se mu zahvalite za njegovo žrtev za naše zveličanje.

ZVONOVI so srečno dospeli. Za blagoslovitev sem naprosil škofa Edwarda Clancyja — čas pa bo 5. MAJA pri sveti maši ob 9.30. Sydneyčani boste o tej izredni slovesnosti posebej obveščeni, vabljeni ste pa že zdaj.

"PIRHOVANJE". Na velikonočni ponedeljek, 15. aprila, bomo zopet imeli tradicionalno "Pirhovanje" v Paddington Town Hall. Začetek bo že ob 5. uri popoldan, konec pa ob 10. uri zvečer. Imeli bomo zopet lepe dobitke za loterijo. Na prodaj bodo tudi listki za "Guessing Competition", katere glavni dobiček je prosta letalska karta za dve osebi za potovanje v Evropo (ona karta je dar Theodor Travel Service), druga nagrada je stereo gramofon, tretja je večerja in zabava za 8 oseb v "Music Hall", Neutral Bay. Žrebanje bo na drugem nastopu "Minores", Auburn Town Hall, 21. julija. — Pridite in povabite na to veliko prireditev tudi prijatelje in znance. Čim več nas bo, tem lepše bo. Za plesno muziko bo preskrbel orkester "Jadrans", ki je sedaj dobil zopet enega najboljših članov (vrnil se je s počitnic).

NASTOPI ANSAMBLA "MINORES". Kot ste že čitali v pretekli številki, pridejo v juliju med nas gostovat člani ansambla "Minores". Zaenkrat imamo določene koncerte za Sydney in Wollongong. Prvi nastop bodo imeli v soboto 13. julija v Paddington Town Hall. Naslednji dan, v nedeljo 14. julija, nastopijo v Wollongong Town Hall. V nedeljo, 21. julija, pa nastopijo drugič v Sydneyu in sicer v Auburn Town

VABLJENI STE NA PIRHOVANJE,

ki ga bomo imeli v Paddington Town Hall
na velikonočni ponedeljek,
15. aprila, od 5 popoldne do 10 zvečer.
Loterija Vam bo nudila krasne dobitke.
Igra JADRAN.

DOBRODOŠLI!

Hall. Med tednom pride morda na vrsto tudi Newcastle in verjetno kak nastop za avstralsko javnost.

† **ANTON ŠVIGELJ**. — Z žalostnim srcem sporočamo prijateljem in znanecem v Avstraliji, Argentini in drugod po svetu, da nam je 18. februarja 1974 v Bezuljaku (Begunje pri Cerknici) umrl oče **Anton Švigelj**, ki se je po skoro 29. letih odsotnosti vrnil v novembru v domovino. Rojen je bil 25. aprila 1901. Torej bi v aprilu letos praznoval 73-letni rojstni dan. — Zaljučni sinovi Tone z ženo Lidijo, Ivan, Lojze, Jože in vnuki Bojan, Boris in Pavel. Maša za pokojnega bo opravljena v Merrylandsu v nedeljo 12. maja ob 9.30.

NAGROBNI KAMEN je dobil v februarju grob p. Bernarda. Nagrobnik je iz črnega granita. Na njem so z zlatimi črkami vklesani pokojnikovi podatki: ime, datum in kraj rojstva in smrti. Kamen je res preprost. Z ozirom na dolga leta nesebičnega dela p. Bernarda za izseljence v Ameriki in Avstraliji bi gotovo zaslužil kaj večjega in lepšega. Toda naša frančiškanska redovna pravila narekujejo tudi tu preprostost in skromnost. Cena nagrobniku je bila \$218.00. Račun seveda še ni plačan. Vsak dar v ta namen bo hvaležno sprejet in Bog plačaj v naprej! Darove sprejemamo pri Sv. Rafaelu, pa tudi MISLI jih bodo rade volje posredovale, če se akciji želi pridružiti kdo naročnikov, ki ne živi v Sydneyu.

P. Valerijan

Z Vseh Vetrov

"ETHNIC HERITAGE STUDIES PROGRAM ACT" je 20. decembra lanskega leta podpisal predsednik ZDA Nixon in med drugim odobril dva milijona in pol podpore za izseljenske študije. Amerika je dolgo poudarjala k svojemu razvoju in kulturi v glavnem doprinos anglosaških dežel, senator Schweiker in kongresnik Pucinski pa sta leta 1970 začela borbo za nov in pravičnejši zakon, ki bo omogočil študije tudi drugim priseljenim narodnostim. Pa sta le prodrla in sredi oktobra 1971 se je v Washingtonu vršila prva vseameriška narodnostna konferenca. Odlično vlogo na konferenci je izvršil zastopnik Slovenskega inštituta in bil izvoljen tudi v odbor za proučevanje etničnih študijskih centrov.

Novopodpisani zakon Ethnic Heritage Studies Program Act je prvič v zgodovini ZDA jasno definiral Ameriko kot pluralistično družbo, ki se je razvijala iz doprinosa vseh narodnostnih skupin in odseva kulturno velikega števila narodov. Kot narod narodov je Amerika mozaik narodnosti in kultur, katerih vsaka ima pravico, da ohrani vse pozitivne sestavine svoje dediščine in da je obenem ponosna na svoj doprinos novi deželi.

S KOHOUTEKOVIM KOMETOM ni bilo kaj prida, pa smo vsi čakali, da bi ga videli. Nekako raztopil se je v bližini sonca, so pisali. No ja, samo da ni v našo staro Zemljo butnil, pa bomo tudi to razočaranje pozabili! — Med nekaterimi verskimi sektami je pa le dal povod, da so zopet začeli oznanjati konec sveta. Zdaj so že morali prestaviti datum, ko za božič ni bilo nič. In vendar jim mnogi še verjamejo in se dajo voditi za nos. V ameriških časopisih sem bral, da je tudi neki odvetnik v Wisconsinu napovedal konec sveta. Kohoutekov komet pa razglasil za medplanetesko ladjo. Le 144.000 ljudi naj bi se rešilo nanj, drugi bi s koncem sveta morali končati. Menda je celo vstopnice prodajal in izrabljal ljudsko praznovernost.

Najbolje je prepustiti božji volji, kdaj bo res konec

sveta. In ker ne vemo, je pametno pošteno živeti. Tega pa nekateri kar ne znajo...

AMERIŠKA DOMOVINA je edini slovenski dnevnik v ZDA, ki je ostal od štirih: tri takozvane "napredne" dnevnike je že pokopal čas. ENOKOPRAVNOST je izhajala v Clevelandu, GLAS NARODA v New Yorku, PROSVETA pa v Chicagu. "Glas naroda" je prvi utihnil, sledila mu je "Enakopravnost", "Prosveta" pa od konca lanskega leta kot uradno glasilo Slovenske Narodne Podporne Jednote izhaja samo vsako sredo. "Ameriška domovina", ki se je morala v teku let zaradi svojega katolištva in stvarnega poročanja o razmerah v domovini med in po vojni prav s temi tremi dnevniki marsikdaj spoprijeti, je torej vse preživela. Kaj ni to le nekak dokaz, da resnica končno zmaga?

"Ameriška domovina" izhaja neprestano že 76 let, kar je dolga doba. Tudi v domovini je v starosti noben dnevnik doslej ni posekal. Vsekakor ji želimo še dolgo življenje, četudi njeni "stari stebri padajo", kot sama piše o svojih dolgoletnih sodelavcih.

O ZATONU "PROSVETE" pa "Ameriška domovina" vseeno piše v enem svojih januarskih uvodnikov: "Kot v preteklosti, ko so ugašale slovenske ustanove in organizacije v tej deželi, nam je hudo zdaj, ko je moral umolkniti zadnji "napredni" slovenski dnevnik v ZDA. Tu in tam smo se v preteklih letih oglasili proti njegovemu pisanju, ki se nam ni zdelo v soglasju z resnico in s slovensko stvarnostjo tod in doma v Sloveniji, ko je udarjalo po izročilnih, nazorih in ustanovah, ki so vernim Slovincem bila in so jim še vedno pri srcu; pa nam je zdaj kljub temu bridko z njenimi naročniki in bralci, ker je zopet konec ene izmed slovenskih ustanov v tej deželi. Vemo, da je vse, kar je delo človeških rok, zapisano smrti, da nobena človeška ustanova ne bo ostala do konca dni, pa bi vendar radi ohranili vse, kar je še slovenskega tod, čim dlje je mogoče..."

JOŽE GRDINA, clevelandski slovenski steber, se je

**TOBIN
BROTHERS**
funeral
directors

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM
NORTH MELBOURNE,
189 Boundary Road, 329 6144
MALVERN,
1382 High Street, 50 4720
SPRINGVALE-DANDENONG,
505 Princes Highway, Noble Park, 546 7860
MENTONE,
3 Station Street, 93 2460
FRANKSTON,
232 Cranbourne Road, 781 2115
NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

zrušil dne 12. januarja. Bil je eden najbolj znanih društvenih delavcev starejšega rodu in do zadnjega za svojih 82 let čvrst in bister. Še lani je bil ponovno v Sveti deželi ter je tako svojo zadnjo veliko noč preživel v Jeruzalemu. Mnogo je tudi pisal in znana je zlasti njegova knjiga, ki je predelana in izpolnjena pred nekaj leti doživela ponatis: Štiri leta v ruskem ujetništvu.

Pokojnik je bil rojen v Preserju pri Ljubljani. Bil je zaveden katoliški Slovenec in tega ni nikdar skrival. V zgodovini clevelandskih Slovencev bo njegovo ime ostalo zapisano z zlatimi črkami. Žal moramo pri tem zapisati: Zopet en steber manj...

SOLZENICIN je bil izgnan — drugega Sovjetski zvezi skoraj ni kazalo. Ves svet je gledal, kaj bodo storili s tem neustrašenim glasnikom o krivicah države, kjer naj bi bila doma "svoboda in enakost in bratstvo". Če bi ga znova sodili in poslali v Sibirijo, bi bil njegov glas po svetu še silnejši in bi odmev ne umolknil. Izbrali so psihološko preračunano boljše pot: Solženicin na svobodi ne bo več tako prepričljiv in bo kmalu postal "glas vpijočega v puščavi". Kdo danes še govori o Stalinovi hčerki Svetlani? Čez nekaj let bo tudi Solženicin pozabljen — ruska zaporniška taborniška pa bodo živela dalje v sistemu bezpravnosti in krivic...

Verjetno se v tem računu Sovjeti niso zmotili — predobro poznajo puhli svobodni svet demokracije okrog sebe.

V Avstraliji smo ob Solženicinovem primeru zaman čakali demonstracij tistih, ki tolikokrat protestirajo proti "krivicam v Vietnamu" in podobno. Celo nekateri člani naše vlade, navadno tako glasni, so pokazali, da znajo tudi molčati, kadar jim prav pride.

KAJ POGUMNO IZJAVO je dal časnikarjem tudi sovjetski matematik Igor Šafarovič in nič bi se ne čudili, če se bo znašel v kaki sovjetski umobolnici, kot so se nekateri drugi njegovi somišljeniki. Dejal je, da je zartje polovice cerkva v Sovjetski zvezi prav taka škoda, kot če bi zaprli polovico vseh znanstvenih inštitutov v državi. Uničevanje cerkve ubija duhovno stran naroda, ki je prav tako važna kot znan-

stveni napredek... Dodal je še, da bi morala oblast po vseh pravicah dopustiti prostovoljno poučevanje verouka.

Podoba je, da se v Sovjetski zvezi marsikaj krha. Žal jih je malo, ki si upajo povedati svoje — narod molči in trpi. Svobodni svet pa gleda in posluša — reče pa tudi kaj malo...

NEPISMENIH je na svetu po zadnji statistiki še vedno 800 milijonov, sem bral nedavno. Za čuda visoka številka za napredno dvajseto stoletje. Saj je vsem tem milijonom svet kulture domala zaprt. Mnoge države se resno trudijo, da bi odraslim, ki v mladih letih niso imeli prilike za šolo, nudile možnost za branje in pisanje. Po zadnji vojni je bilo na tem polju precej storjenega, pa vendar je vse skupaj le kapljica v morje, če je po vsem tem število še vedno tako visoko.

96. ŠT. "SVJEDOČENJ", (list izdaja v Zagrebu Krščanska sadašnjost) je zagrebško okrožno javno tožilstvo dne 19. februarja prepovedalo razposlati, svet okrožnega sodišča pa je tri dni kasneje prepoved potrdil. Številka je namreč prinesla intervju s slovenskim duhovnikom mariborske škofije Frančkom Križnikom, ki študira v Nemčiji. Po mnenju sodišča je Franček Križnik z nekaterimi izjavami "napadel našo socialistično samoupravno ureditev". Iz obrazložitve je razvidno, da je v intervjuju ostro obsodil odhajanje naših delavcev v tujino ter ga označil za "suženjstvo kapitalizmu" in "zločin". Pripovedoval je tudi o svojih izkušnjah, ko je služil vojake ter je imel mnogo sitnosti zaradi dejstva, da je veren in še študent bogoslovja. — V tem je bil torej njegov "napad na socialistično samoupravno ureditev", ki ni smel v javnost. Zanikati teh dejstev ne morejo, ker so resnica, pač pa lahko prepovedo tisk, kar so tudi storili. V imenu svobode seveda.

BUTAN je himalajska kraljevina in dosti o njej še nismo brali. Zato pa nas še bolj preseneča poročilo, da je Butan po večletnih raziskavah in poskusih izdal šest znamk, ki dišijo po vrtnicah. Res posebne vrste propagande, da bi ljudi več pisali...

Nameravate potovati skozi Italijo in obiskati RIM?

V RIMU sta Vam po zmernih cenah na razpolago dva slovenska hotela:

Hotel BLED IN **Hotel DANIELA**

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00184 — ROMA (Tel. 777102 in 7579941)

Via L. Luzzatti, 31

00185 — ROMA (Tel. 750587 in 771051)

Lastnik: Vinko Levstik

Zmogljivost: 85 sob, 150 ležišč. Vse sobe imajo lastno kopalnico, telefon in ostale moderne udobnosti. Postreženi boste v novi slovenski restavraciji. Osebe je pretežno slovensko. Počutili se boste res domače.

DOBRODOŠLI!

KOTIČEK NAŠIH MALIH

NI V PIRHIH LE VELIKA NOČ,
V POMLADNI NE PRIRODI,
NI V BUTARAH, KI Z NJIMI ZDAJ
VES SREČEN ČLOVEK HODI...
NI VELIKE NOČI NIKJER,
NAJ TI OKO V NESKONČNOST SEZE;
OBCUTIŠ JO, ČE TE SRCE
POBOŽNO NANJO VEZE.

DANILO GORINSEK

DRAGI OTROCI!

Danes bi vam rad predstavil sydneyjskega muzikanta, ki je s svojo harmoniko prvič nastopil že v starosti devetih let. To je naš ŠTEFAN ŠERNEK Jr. iz Kirrawee (Sydney). V Sydneyu je bil rojen (1957), osnovno šolo je obiskoval v Sutherlandu in istotam je zdaj dijak Christian Brothers High School. Štefanu slovenščina prav dobro teče. Seveda mu je najbližje prekmursko narečje, saj so njegovi starši Štefan in Ana r. Koren Prekmurci.

Štefan pravi, da bo postal poklicni muzikant. Že leta se vadi pri dobrem učitelju glasbe, g. Pusnerju v Sutherlandu. Uspehi truda pa tudi niso izostali. Pri

raznih glasbenih tekmovanjih je Štefan doslej prejel že 17 trofejev in raznih nagrad, večinoma za prvo ali drugo mesto. Nastopal je sam, ali pa v harmonikarskih kvartetih, sekstetih ter večjih skupinah. Poleg glasbe ga zanima šport, zlasti nogomet, baseball in plavanje. Tudi na tem polju ima že nekaj lepih nagrad. Tako on kot starši so lahko ponosni na lepe uspehe; pa tudi dvanaajstletna sestra Brigita ter stari oče Jože Koren, ki je ravno pred božičem prišel k Šernekovim na obisk iz domovine.

Štefan je že velikokrat nastopil kot harmonikaš pri raznih ansamblih. Poslušali smo ga tudi že pri raznih slovenskih prireditvah, ko je igral sam ali pa s svojim očetom, tudi dobrim harmonikašem. Par tako nadarjenih muzikantov nam je treba (in nekoga, ki bi jih zbral), pa bi lahko imeli dober orkester za naše slovenske prireditve.

Našemu harmonikašu tudi čestitke MISLI! Štefanu želimo še mnogo lepih uspehov v življenju, posebej pa seveda na glasbenem polju!

VELIKONOČNA ZGODBA

Takole nekako se je glasila zgodba, ki sem jo slišala že dolgo dolgo. Morda bo tudi vas, dragi otroci, kaj naučila.

Bilo je na velikonočno soboto popoldne. Mati je nesla k blagoslovu jedila in seveda ni manjkalo tudi lepo poslikanih pirhov.

Ko se je s Tinko vrnila iz cerkve, je oče vprašal Toneta: "Kaj pa boš naredil s svojimi pirhi?"

Tone je odgovoril: "Vse bom pojedel!..."

Lojze pa je malo pomislil in rekel: "Jaz pa jih bom pol pojedel danes, pol pa jutri."

Tinka je imela drugačno rešitev: "Jaz pa jih bom nesla siromakom v bajto za vasjo. Nič niso prinesli k blagoslovu..."

Takoj sta tudi bratca dodala vsak svojo polovico lepo pobarvanih pirhov. Mama pa je primaknila velik kos potice, kos mesa in korenino blagoslovljenega hrena.

Vsi trije so hiteli k revnim bajtarjem za vasjo. Ko so vstopili, so zagledali kopico otrok. Ravno večerjali so: krompir v oblicah... Mati je bolna ležala na postelji v kotu, očeta pa že nekaj let niso imeli.

Lička so zažarela siromakom, ko so zagledali pri-nešene dobrote. Tinka, Lojze in Tone pa so se zadovoljnih src vračali proti domu.

"Bim, bam, bom!..." je potrkavalo pri farni cerkvi. Kakor da bi se tudi zvonovi hoteli dobrim otrokom zahvaliti za velikonočni dar.

Za vse tri je bila velika noč zdaj še vse lepša. Dali so od svojega — pa so bili bogatejši kot prej.

Anica Vrbančičeva

ROSEWATER, S.A. — Iz domovine je dospela vest, da je 5. marca v Merčah pri Sežani umrl adelaidskim Slovencem dobro poznani **DANILO JELUŠIČ**. Jelušičeva družina je dolgo let živela med nami. Komaj nekaj mesecev je, kar so se vsi skupaj vrnili domov, ker so upali, da bodo doma mogli kaj storiti za zdravje moža in očeta. Žal ni bilo pomoči in žalostna vest nas ni presenetila.

Jelušičevi družini izrekamo iskreno sožalje, pokojni Danilo pa naj mirno počiva v domači zemlji. Iz pohitil sklepamo, da se bo družina kmalu povrnila med nas. — **Marija Zai.**

AVSTRALIJA. — Zaradi domačih se ni vredno nikamor pritožiti, pa tudi pomagalo ne bi. Rad pa bi vsaj v MISLIH brez navedbe kraja in imena javno povedal nekaj misli (ali ni žalostno, da moramo v bojazni za domače skrivati identiteto, ko hočemo povedati resnico?). S celotno družino sem bil namreč doma na obisku. Moj edini namen je bil videti po dolgih letih starše in otrokom pokazati lepoto naše zemlje. Naj kdor koli še tako zatrjuje, da ni imel nobenih težav in je šlo vse gladko — nam se je zgodilo tole: Že ob prihodu na beograjsko letališče smo bili zelo "lepo" sprejeti. Na kaj surov in nekulturen način so nas gnjavili, zakaj nismo prišli z jugoslovanskim potnim listom. Kot da bi bil zločin in izdajalstvo, če kot dolgoletni avstralski državljani (nekaj otrok je že tu rojenih!) potujemo s potnim listom svoje nove domovine. Prtljago so nam enostavno stresli na mizo, ko so jo pregledovali — potem si pa zamislite, koliko časa nam je vzelo, da je šlo spet vse v kovčege... Otroci so ob tem "sprejemu domovine" jokali, žena je hotela s prvim letalom nazaj v Avstralijo, jaz pa sem stal ob svoji družini brez moči, na milost in nemilost uradnih organov...

Doma so me večkrat klicali na policijski urad. Me ne posebej, ženo posebej. Če bi hotel napisati vsa stavljenja vprašanja, bi par strani MISLI ne zadostovalo. Le kaj jih briga, če hodim v cerkev in kam hodim! In kje sem dobil denar, da sem mogel celo družino pripeljati domov na obisk! Po dolgih letih dela v Avstraliji bi bil res malo vreden, če bi ne mogel plačati vožnje svoji družini! Poštenemu človeku se zdi zamalo, pa mora mirno požreti vse in odgovorjati kot šolarček — v srcu pa se mu v istem trenutku porodi želja, da bi bil že skoraj spet v blaženi Avstraliji... In pri vsakem intervjuju so že imeli na mizi črno na belem, katere kraje sem s svojo družino medtem obiskal; in hoteli so zvedeti, zakaj sem šel tja in tja in koga sem srečal...

Sem moral biti zanje res "nevaren tip", četudi se ne udeležujem v nobeni politični organizaciji.

No, domače sem po dolgem času videl, vsaj to mi je v zadoščenje. Drugače pa: hvala lepa za take "počitnice"! Zdaj bom znal še bolj ceniti svobodo, ki jo tako brez misli uživamo v Avstraliji. — **N.N.**

CANBERRA, A.C.T. — Skoraj sem pozabil poslati naročnino za MISLI. Vzrok je odlašanje, pa se kar hitro zavleče... Ko so priromale zadnje MISLI naloge, se je pa nekje globoko oglasila v opomin ona naša: "...pil bi ga vsak..., plačal pa nič..." Tako sem kar pohitel, da se spet ne odloži: tu je naročnina, ostalo pa za Bernardov sklad. Lepe pozdrave! — **Stanko Pevc.**

Op. — Hvala, dragi Stanko! Bog daj, da bi se še mnogim zakasnelim naročnikom takole po domače oglasila vest. Naj bo to pisemce opomin zastonjkarjem, ki jih je žal kar precej! — **Urednik.**

MT. ISA, QLD. — Odkar so MISLI pod novo "kandaturu", se v njih še nisem pojavil, zdaj mi je pa sam urednik dal povod, da se spet oglašam. Ko sem namreč v decembrski številki bral, da uredništvo ne izdaja naslovov naročnikov, razen v očitnih iskrenih primerih, sem se spomnil na svoj primer pred nekaj leti. Iskal sem požnato družino in sem navedel samo ime žene. Morda sem zato zašel v senco "grešnega kozla" in — vija, vaja — ven! — z naslovom ni bilo nič. Ni mi kazalo drugega, kot da sem si rekel: "Forget about!" — vsaj to sem se naučil v teh dvajsetih letih bivanja v tej deželi.

Sicer pa res ne vemo, kakšen bav-bav se skriva za željami iskalcev naslovov. Če resno premislim: četudi sem sam včasih med iskalci, sem vendar proti brez-

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD.

(vprašajte za Maksa Hartmana!)

Ob večernih urah

kličite Maksovo številko doma: 850 4090

MELBOURNE – LJUBLJANA

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ker je junijsko letalo že zasedeno, smo organizirali še en polet z odhodom iz Melbourne dne 16. JULIJA 1974. Prijavite se čimprej po telefonu, pisмено ali osebno. Dokler bo kaj mesta na letalu, Vam bomo radi ustregli.

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Radi in hitro Vam bomo ustregli.

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE
Ivan Gregorich

Cez dan:
72 Smith Street,
Collingwood, 3066, Vic.
Tel. 419-1584 - 419-2163

Po urah:
1044 Doncaster Road,
East Doncaster, 3109, Vic.
Tel. 842-1755

miselnemu izdajanju naslovov. Istega uredniškega recepta sem se tudi sam poslužil, ko me je pred tremi leti za naslove pobaral — diplomatski predstavnik tuje države. Tudi zanj je z moje strani veljalo: Vija-vajaven! in upam, da sem prav storil.

Še ko mati išče svojega sina — ali je vredno, da ga najde? Ali ni zares izgubljen tudi zanjo, če se ji toliko let ni oglasil? Ali je kdo upravičen posegati v njegovo osebno svobodo s tem, da izda za kateri kaktus se je skrnil?

Članek "Izseljenska mladina" v januarski je prav povedal: brez znanja materinega jezika sporazumevanje med starši in otroki zelo zelo šepa. Pa se mi zdi,

da se še bolj kot tu naši slovenščini tresejo hlače ravno doma. Saj je doma iz dneva v dan v našem jeziku več tuje navlake, naj bo v tiskani ali govorni besedi. Izvoz ljudskega materiala in uvoz iz juga — tudi jezik trpi pri vsem tem. Pozornost in skrb za izseljenca pa — kar priznajmo — v glavnem v zanimanju za naše denarnice...

Po odhodu Slakov od nas se je Matica kaj pohvalno razpisala o srečanjih z avstralskimi Slovenci. Imeli su posebna očala, mi pa veliko kulis. Še naša Mt. Isa ni bila pozabljena: brali smo celo, da bomo tudi mi ustanovili svoj klub in zidali svoj dom... Naj povem resnici na ljubo, da o kakem klubu pri nas ni govora: nas je premalo. Če se preštejemo po dolgem in počez, nas je s kostmi vred okrog sedemdeset. Ko se vprašamo, kdo je za "lopato", bi nas pa še od tega števila polovico volk pohrustal...

Bral sem, da nas je o. Bernard zapustil. Res v njegovi bolezni in starosti ni bilo kaj drugega pričakovati, pa bi vseeno rad, da bi še živel. Nekajkrat sem bil njegov gost, pa moram priznati, da se nisem čutil vreden njegove pozornosti. Tudi šahovske figure sva na njegovo pobudo prestavljala. Enkrat sva imela celo šahovnico napačno postavljeno, pa naju ni motilo: svoji leseni vojski sva potiskala drug proti drugemu — kdo je zmagal, pa ne vem več. — Lep pozdrav vsem! — **Mirko Brenčič.**

Op.: Glede naslovov "izgubljenih" bi dejal, da mati

Urarsko in zlatarsko podjetje:

ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER

31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)

Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na vse nakupe. Engraving imen brezplačno. Sydneyjski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se

Edvard in Kristina ROBNIK

že ima pravico zvedeti, za "katerim kaktusom tiči njen izgubljeni sin". Ko bi Mirko prebral vsaj enega izmed pisem zaskrbljenih staršev, ki prihajajo na uredništvo! Vsaj to žalost materi lahko odvezemo, da ve, da je sin še živ. Če ji potem sam piše ali ne, je seveda njegova stvar. Zalostno dovolj, da je mater pozabil... Tudi ne soglašam z Mirkom, da "sedemdeset Slovencev s kostmi vred" ne bi zmoglo skromnega društva, če že lastnega Doma ne zmorejo. Marsikje po svetu so manjše skupine, pa jih povezuje ohranjanje narodno zavedne. "Trije Slovenci — štiriglasni pevski zbor" sem nekoč slišal. Vsaj narodna pesem naj Vas združuje, če Vas že "lopata" ne more. Kaj praviš, Mirko? — Urednik.

KDO BI VEDEL, kje se nahaja **MARJAN ZUPANEK**, star okoli 35 let, v Avstraliji petnajst let, poročen, po poklicu ključavničar ali varilec. Od leta 1969, ko je živel v North Melbourne, se staršem v Škofjo vas pri Celju ni več oglašil. Skrbi jih, če bi se morda ponosrečil. **MISLI** bodo hvaležne za sleherno obvestilo.

Različni ljudje — različni običaji. Kitajec je položil prijatelju na grob kos pečenega mesa. Njegov evropski znanec se je hotel iz njega ponorčevati: "Povej mi no, kdaj pa bo tvoj prijatelj prišel iz groba, da poje pečenko?" Kitajec mu je odgovoril: "Takrat, ko se bo tvoj mrtvi prijatelj zbudil, da poduha cvetje..."

"Moja žena in jaz sva kakor eno."
 "Moja žena in jaz pa sva kakor deset."
 "Kako pa to misliš?"
 "Ona je ena, jaz pa sem ničla..."

Jaka: "Ali imaš še tistega odvetnika, ki stanuje v tvoji hiši?"

Tone: "Še. Ampak zdaj živim jaz v njegovih..."

TEL. 47-2363

TEL. 47-2363

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, OTTOWAY, S. A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč in hiš.

DAVILNE POSILJKE v Jugoslavijo posreduje redno in po zmerni ceni.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam razne dokumente, pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obračajte na nas v teh zadevah!

TEL. 47-2363

TEL. 47-2363

PHOTO STUDIO

VARDAR

108 GERTRUDE STREET, FITZROY

MELBOURNE, VIC.

(blizu je Exhibition Building)

TELEFON: 41-5978 — DOMA: 44-6733

IZDELUJE:

prvorazredne fotografije vseh vrst, svatbene, družinske, razne.

Preslikava in povečuje fotografije, črno-bele in barvne.

POSOJA BREZPLAČNO SVATBENA OBLAČILA.

Pri nas dobite lahko tudi poročne vence in cvetje ter ostale poročne potrebščine.

Odperto vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah od 9—6.

Po sedmi uri zvečer se glede svatb dogovorite po telefonu: 44-6733.

Govorimo slovensko

PAUL NIKOLICH

IZ LJUBLJANSKEGA "PAVLIHA":

- "Pogosto poudarjate, da si vaši delavci sami krojijo usodo". "Saj jo res. Če kdo kritizira, je to zanj lahko usodno".
- Buržoazija je mrtva, živi samo še socialna diferenciacija.
- Govornik: "Ker mi ne pride na pamet nobena neumnost več, ne bom več razpravljaj".
- Bolj ko je funkcija javna, bolj so dohodki tajni.
- Govor je kot vino: dokler ga poslušas, se ti v glavi vrti; ko pa se zbudiš, te glava boli.
- Čeprav je imel doma tri strežnice, je vedno govoril, da služi narodu.
- Direktor delavcu na začetku 1974: "Tu so ključni tvojega novega stanovanja in mnogo sreče v njem leta 1994!"
- Marsikdo se prek gospodarskega kriminala najuspešnejše vključuje v gospodarstvo.

Učitelj: Janezek, povej mi, kaj je veter!"

Janezek: Zrak, ki se mu mudi, gospod učitelj.

Dijak profesorju: "Kadar stojim na glavi, mi kri sili v glavo. Zakaj pa ne sili v noge, če stojim na nogah?"

Profesor: "Zato, ker tvoje noge niso prazne."

REŠITEV KRIZANKE PREJSNJE ŠTEVILKE:

Vodoravno: 3. vkup; 7. zarod; 8. lira; 9. Vida; 10. Logatec; 12. noči; 15. tiram; 18. okna; 19. april; 21. obrat; 22. prha; 23. opeki; 26. avla; 29. epoleta; 30. nora; 31. vlak; 32. opeva; 33. aker.

Navpično: 1. zavod; 2. lopatka; 4. klica; 5. plan; 6. grič; 9. vera; 11. tinto; 13. Odra; 14. igla; 16. Mar; ko; 17. dota; 18. orel; 20. Philips; 22. Pepa; 24. perle; 25. otava; 27. vila; 28. Anka.

Rešitev so poslali: Jože Grilj, s. Silvestra, Emilija Šerek, Anton Šajn, Francka Anžin, Lidija Čušin, Dorica in Ivan Slavec, Stanko Markun in Antonija Šen.

Izžrebana sta bila **Dorica in Ivan Slavec**.

DOPOLNILNA ZLOGOVNICA

BE	DA	JO	VE	
SED	TEH	ŽEN	PET;	
SOL	KI	ŽU	KI	
TEH	ŽEN	SOLZ	SET.	

Dopolni prazna mesta z odgovarjajočimi zlogi: be, de, ki, li, mo, mož, od, od, pi, pri, se, skih, skih, ta, ta, za.

Tako boš dobil cele besede, z besedami pa pravilna rešitev bo nagrajena, če jo boš poslal pravočasno in te bo 27. aprila določil žreb.

PRIDITE OSEBNO,
TELEFONIRAJTE
ALI PIŠITE:

- mi smo uradni zastopniki letalskih in pomorskih družb
- pri nas dobite najcenejše možne vozne karte

Bavite se izključno z opolnomočeno in registrirano
agencijo, katera objavlja veliki Q za Qantas

V uradu:
RATKO OLIP

PODRUŽNICE:

SYDNEY	241 Elizabeth St., Tel. 265-778, 26-5940, A.H. 32-4806
BLACKTOWN	6 Campbell St., Tel. 622-7336, A.H. 32-4806.
NEWTOWN	62 Enmore Rd., Tel. 51-5547, A.H. 32-4806

Meščan na kmetih: "Oča, koliko pa je tale vaša krava stara?"

Kmet: "Dve leti, gospod."

Meščan: "Kako pa to veste, oča?"

Kmet: "Na rogovih berem, gospod."

Meščan: "Aha, imate prav: saj ima res dva..."

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

7a RAILWAY PLACE, RICHMOND, VIC. 3121
TEL. 42-7417

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva
po zmerni ceni.

Telefon:
45 7275

FRANC ARNUS
76 Beverley Road,
HEIDELBERG, Vic.

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudim

**"FRANK'S
AVTO ŠOLA"**

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2168
N.S.W.

TELEFON: 72-1583

VAŠA PRVA TURISTIČNA AGENCIJA

*Vam more nuditi odlične ugodnosti in najnižje cene
za vse vrste potovanj, za skupinska potovanja pa še
posebne popuste.*

- * Kdor želi, more za potovanje v Jugoslavijo in nazaj izbrati
- * Na izbiro so seveda tudi druge zračne in morske linije za potovanje kamor koli po svetu.
- * Dokumente za Vaše potovanje in dokumente za prihod Vaših rojakov v Avstralijo urejujemo brezplačno.

MELBOURNE — BEOGRAD — MELBOURNE

ali tudi samo za eno stran

MELBOURNE — RIM — LJUBLJANA — ZAGREB

POTOVANJE OKROG SVETA SAMO \$718.10

(Melbourne — Amerika — Jugoslavija — Melbourne)

POSLUŽUJTE SE VAŠE POTNIŠKE AGENCIJE

PUTNIK

72 Smith Street, COLLINGWOOD, Melbourne
POSLUJEMO VSAK DAN, TUDI OB SOBOTAH, OD 9. — 7.

TELEFONI: 419-1584, 419-2163, 41-5978, 44-6733

V uradu: P. Nikolich, N. Nakova, M. Nikolich in I. Adamič

Slovenska agencija Jelene in Alfreda Brežnik

EMONA ENTERPRISES

P.O. BOX 188, COOGEE, N.S.W., 2034

Tel. 399 9061

Poleg gramofonskih plošč in kaset objavljenih v marčevski številki MISLI in mnogih drugih, priporočamo sledeče:

Long Play plošče — Cena \$5.80 (poština vključena)

NARODNA IN NARODNO ZABAVNA GLASBA:

LPYV—S—771	Pod slapom Rinke: Ansambel Oto Rom
LPY—S—772	Jožetu za praznik: Kvintet Franje Bergerja
LPYU—S—775	Novo melodije: Pihalni orkester Francija Puharja
LPYV—S—794	Kar bo, pa bo: Božo Grošel in Miško Hočevar
LPVY—S—795	Triglav: Ansambel Lojzeta Slaka
LPYV—S—805	Daleč od doma: Ansambel Janeza Mahkoviča
LPYV—S—811	Tam kjer murke cveto: Kvintet Avsenik
LPSV—Y—827	Jodlarska kraljica: Slov. instr. kvintet/Inge Bruggemann
LPSV—Y—842	Kadar jaz na pvaninco grem: Henček in njegovi fantje
LPV—Y—858	Po domače: Dobri znanci, Miha Dovžan, Fantje na vasi in drugi
LPSV—Y—861	Večerni zvon: Ansambel Alojza Grnjaka
LPYV—S—60969	Ansambel Alojza Grnjaka in vok. kvartet "Marles"
LSY—60973	Iz srca za srce: Ansambel Jožeta Kržeta
LSY—61012	Beneški brati: Ansambel A. Birtiča
LSY—61044	Prleška Micika in ansambel Jožeta Krežeta
LPY—61069	Čez tri gore: Ansambli Avsenik, Slak, Kmetec, Henček itd.
LSY—61006	Večno mlade slovenske narodne: Savski val in instrumentalni trio Francija Baharja

Kasete — Cena \$6.20 (poština vključena)

CAY—7	Zaplešimo polke in valčke
CAY—54	Spominček: Vražja polka, Pod šmarno goro, V zidanici itd.
CAY—62	Za veselje in razvedrilo: Hišca ob cest stoji itd.
CAY—64	Postoj in poslušni: Koso fantje proti vasi šli, itd.
CAY—144	Sem deklica mlada, vesela: Ansambel Slavka Kovačiča
CAY—146	Za rojstni dan: Ansambel Jureta Zdovca in kvartet "Marles"
CAY—147	Mladi veter ob Nadiži: Ansambel A. Birtiča "Beneški brati"
CAY—153	Po jezeru bliz Triglava: Henček in njegovi fantje

Če živite v Sydneyu so Vam plošče in vse drugo na razpolago tudi pri sestri Miriam, Slovenski Center sv. Rafaela, 311 Merrylands Road, Merrylands.

— — — — — Izrežite in pošljite — — — — —

EMONA ENTERPRISES, P.O. Box 188, Coogee, N.S.W., 2034

Prosim pošljite mi seznam in cenik plošč kaset knjig
(Označite kvadratek)

Naročam plošče:

\$

Naročam kasete:

\$

Prilagam ček, money order za vsoto

\$

Ime in priimek

Polni naslov

Država

Postcode